

SIBENIK, 3. VELJACE 1965.
BROJ 646 GODINA XIV
List izlazi svake srijede — Uređuje redakcijski kolegij — Glavni i odgovorni urednik — JOSIP GRBELJA — Uredništvo: Šibenik — Ul. Petra Grubišića 3 — Telefon uredništva 25-62 * Rukopisi se ne vraćaju

šibenski list

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE ŠIBENIK

Cijena 20 dinara — Izdaje Novinsko-izdavačko poduzeće
»Štampa« Šibenik — Direktor MARKO JUTKOVIĆ — Mjesečna pretplata za SFRJ 100 dinara, za inozemstvo 200 dinara — Tekući račun: Komunalna banka Šibenik 435-11-1-8 * Telefon štamparije 22-28 i 29-53

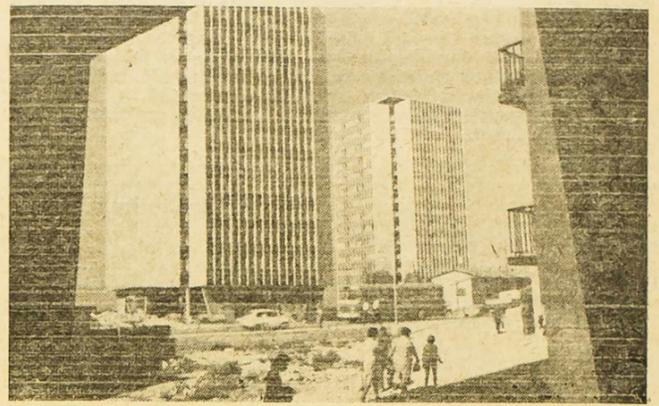
Uoči konferencije Saveza omladine MLADI U OGLEDALU MOGUĆNOSTI

Iako se mnogo uradilo na poplisanju i životnih i radnih uvjeta omladine šibenske komune, neriješenih pitanja ima, rekli bi smo, na pretek. Budući da ne postoji čarobni štapić kojim bi se ti problemi odjednom razagnali ispred njihove

svakidašnjice, proći će još prilično vremena dok se htijenja olice u realnosti. Mogućnosti komune dobronano ograničene, pa ni najbolja volja nije dostatna da se sve stvari stave na svoje mjesto. O nekima od njih bit će govora i u ovom napisu.

kao što su: obrazovanje, nastava, stručni kadrovi, a posebno ističe materijalni položaj učenika i ukazuje na određena rješenja. Kad je o tome riječ, nije naodmet kazati da ima primjera nedovoljne javnosti rada spomenutih organa; pa se događa da članstvo razrednih i školskih zajednica nije blagovremeno upoznato s radom svojih predstavnika u organima upravljanja. To ubuduće treba ukloniti, a da li će se uistinu to dogoditi ovisit će umnogome o aktivnosti i angažiranju samih učeničkih predstavnika. No, da mladi mogu i znaju biti aktivni sudionici procesa — pokazuju i diskusije što su vođene prilikom donošenja statuta škola drugog stupnja. Mladi su tom prilikom s pravom isticali važnost i ulogu učeničkih zajednica u sistemu upravljanja u školama.

Međutim, često je ta informativnost, kao i ostali oblici ideološko-političkog rada, vođena neplanski i nesistematski. Neke organizacije poklanjale kulturno-zabavnom životu a manje su nastojale organizirati razne oblike idejnog obrazovanja. Postoji mnogo načina pomoću kojih se može izgrađivati idejno-politički lik omladine; može se to

nom. Već čitav decenij ističe se potreba izgradnje omladinskog doma u Šibeniku, jer je izgradnja planirana, ali se od toga dalje nije išlo. Izgradnja takvog doma je, međutim, neophodna i vrlo hitna, pa bi odgovorne faktore, a tu mislimo i na privredne organizacije, već jednom trebalo obavestiti da se osiguraju sredstva za njegovu potpunu izgradnju. Što se tiče prostorijska, slična je situacija i u mjestima na širem području komune. Sve to nagoni na pomisao da bi rad organizacija Saveza omladine bio mnogo bolji

kad bi postojale prijeko potrebne prostorije u kojima bi se odvijao ne samo kulturno-zabavni već i društveno-politički rad. Postojeće biblioteke, posebno one pri sindikalnim organizacijama, ne koriste se dovoljno, a nije naodmet zabilježiti da se ni rukovodstva Saveza omladine nisu mnogo uzbuđivala nad tom činjenicom. Ne dovodi li to do zaključka da se ponekad ne koriste u dovoljnoj mjeri ni već sada postojeće mogućnosti?! Čini nam se da bi i toga moglo biti.

Ne predstavljati - već odlučivati

Na posljednjim izborima za radničke savjete na području šibenske komune delegirano je više od stotinu mladih proizvođača u organe upravljanja. Međutim, aktivnost mladih ne može se isključivo mjeriti po broju omladinaca u organima upravljanja. Mnogo je značajnije kakav je njihov rad. Kada je o tom riječ, onda se može kazati da jedan dio mladih još uvijek ne pozna dovoljno osnovne probleme svoga radnog kolektiva. To rezultira, pored ostalog, i mehaničkim glasanjem, u koje se unosi veoma malo li-

ne odgovornosti. Manji broj omladine nije svjestan svog položaja u radnoj organizaciji, jer nije došao do saznanja da u okviru zbora ekonomske jedinice ne samo može nego i treba odlučiti o cjelokupnoj politici kolektiva. S tim u vezi, iznijet ćemo jedan podatak iz nedavno upriličene ankete u nekim radnim kolektivima. Na pitanje: »Da li si učestvovao u izradi pravilnika o raspodjeli u poduzeću?« od 133 anketiranih 112 je odgovorilo »nisam«. Podatak, nema sumnje, zabrinjava.

Nezdravim utjecajima - najaviti rat

Na mlade, evidentno je, u izvjesnoj mjeri djeluju i faktori koji ne idu paralelno s našim društveno-političkim impulsima. U nekim mjestima osjeća se pojačana aktivnost klera. Pronalaze se razni načini okupljanja omladine, pa iako se ne može kazati da je to opća pojava, svejedno iziskuje mnogo više pažnje ne samo Saveza omladine već i drugih društvenih i političkih organizacija. Nije, uz to, naodmet zabilježiti

da se kod jednoga manjeg dijela omladine osjeća odraz kulturnih i moralnih manira prozapadnjačkog karaktera. Te činjenice ne smiju biti nezapažene i nekontrolirane. S obzirom da organizacija Saveza omladine nije iscrpila oblike svoga djelovanja, čini nam se da je neohodno da se tim negativnostima pokloni mnogo više pažnje. Dobar dio spomenutih konstatacija, na žalost, odnosi se na srednjoškolsku omladinu.

Podaci svjedoče i opominju

Naravno, da sve materijalne probleme omladine ne možemo već sutra skinuti s dnevnog reda. Međutim, valja što prije uraditi ono što se može i što se do sada jednim dijelom moglo. Nedavno sprovedena anketa među 119 učenika u privredni dala je nepovoljne podatke. Četrdeset učenika stanuje u vlažnim prostorijama, 54 spavaju u sobama s desetak osoba, 36 u prostorijama bez svjetla i sunca, petnaest učenika stanuje u podrumskim prostorijama, trideset i nekoliko u prostorijama bez higijenskih uređaja, osmorica u potkrovlju, i tome slično. Naravno, ti nas podaci ne mogu raspoložiti, a svjesni smo da preko njih nije moguće proći spužvom. Na žalost, ni riješiti te probleme nije lako i jedno-

stavno. Tim pokazateljima se može pridodati konstatacija da visina sredstava za stipendiranje nije dovoljna, jer velik broj učenika, loših materijalnih uvjeta, nije ni iz daleka osiguran sredstvima za normalno školovanje. U politici stipendiranja organizacija Saveza omladine nema posebnog utjecaja, nju se ne pita ili veoma malo pita prilikom dodjeljivanja stipendija, pa je apsolutno na mjestu zahtjev da bi s takvom praksom već jednom trebalo prekinuti. Onda se, zacijelo, ne bi događalo da stipendije primaju i djeca veoma dobro situiranih roditelja, a ne oni učenici kojima je stipendija nasušno potrebna. A, na žalost, takvih primjera moglo bi se na području šibenske komune mnogo navesti.

Prostorije, ah te prostorije!

U prostorijama za društvenu aktivnost omladine ovoga kraja već i vrapci pjevaju. Pjesma je,

na žalost, veoma mnogo stara i iz godine u godinu ponavlja se — samo malo drukčijim refre-

Jedno na račun drugog

Organizacije Saveza omladine nastojale su omladinu informirati i politički usmjeriti na određeno društvena kretanja. Međutim, često je ta informativnost, kao i ostali oblici ideološko-političkog rada, vođena neplanski i nesistematski. Neke organizacije poklanjale kulturno-zabavnom životu a manje su nastojale organizirati razne oblike idejnog obrazovanja. Postoji mnogo načina pomoću kojih se može izgrađivati idejno-politički lik omladine; može se to

raditi i kroz kulturne i zabavne priredbe, ali ostaje kao osnovno i temeljno čisti idejno-politički rad. Samo treba kazati i to: da bi taj rad bio privlačiv i prihvatljiv, trebalo bi pronaći i koristiti suvremene oblike rada, jer suha predavanja teško da mogu dati željene plodove. Na tom zadatku treba da u prvom redu poradi Ideološko-politička komisija Općinskog Saveza omladine, i to tako da se zacrti dugoročiji plan i program rada.

Ferijalci zakazali

Ferijalni savez nije ispunio očekivanja, iako su postojale mogućnosti. Općinski odbor ove organizacije malo je pokazao ljubavi i volje za svestranije rješavanje osnovnih zahtjeva članstva. Ta konstatacija odnosi se i na rad rukovodstava u društinama te organizacije, koja su pokazala malo inicijative i nisu pokretala općinsko rukovodstvo da zacrti i realizira nekoliko najprihvatljivijih akcija. Organizacija Saveza omladine, pa i Općinski komitet malo su se pozabavili tom problematikom, što je, pored ostalog, imalo odraza na loše orga-

nizaciono stanje ferijalnih društava. Organizacija posjeduje prihvatni centar i ljetovalište. Dom je renoviran i odgovara svojoj namjeni. Radi na principu ustanove sa samostalnim financiranjem i sredstva dobivena od vlastitih usluga — noćenja, nisu dovoljna da se podmiri svi rashodi. Od njegove izgradnje do danas nisu se mogla nabavljati osnovna sredstva, pa se drži da bi Skupština općine to pitanje, ili pitanje cjelokupnoga omladinskog turizma, trebalo da razmotri i da povremeno odvoji određena finansijska sredstva za tu aktivnost. Samo, odakle za sve — sredstva!

Suradnja i oko nje

Stalna suradnja s društveno-političkim organizacijama u realizaciji programa rada i pronalaženju određenih formi rada jedan je od najvećih uspjeha Saveza omladine ne području šibenske komune. Međutim, i ta uzajamna suradnja mogla je biti znatno bolja. Čini se da je mnogo više inicijative za suradnju trebalo dolaziti od rukovodstava pojedinih društveno-političkih organizacija, u prvom redu Saveza komunista, jer su te organizacije bile dužne da češće razmatraju slabosti u radu

Saveza omladine. Nadalje, u mnogim mjestima afirmirale su se organizacije Saveza omladine i velik broj mladića i djevojaka primljen je u članstvo SKJ. Međutim, više puta se primjenjuje u SK odlaže, i to tako da se postavljaju veoma teški, nemogući i nepotrebni uvjeti. Kad je riječ o prijemu, treba reći i to da se u školama s mnogo manje »muke« može učiti u članstvo SK nego u radnim kolektivima. Nejednak kriterij je činjenica kojom se treba pozabaviti.

Podvajanje - da li postoji!

Čini se da nema dovoljno suradnje između školskih i privrednih organizacija Saveza omladine. Bolje reći, u ovom razdoblju nije bilo nekih primjera koje bi u tom pogledu valjalo istaći. Tek djelomične rezultate postigli su u tom pogledu omladinci TLM »Boris Kidrič«, Ekonomске škole i Gimnazije. Za takvu situaciju odgovorna su rukovodstva Saveza omladine, a posebno Općinski komitet, koji nije uradio ono što se od njega ipak očekivalo. Omladina nekih radnih organizacija, kao

Tvornice elektroda i ferolegura, TLM »Boris Kidrič«, i »Velimira Škorpika« uspostavila je primjernu suradnju s organizacijama Saveza omladine iz drugih krajeva Hrvatske, kao na primjer s omladinom brodogradilišta »Split« omladinom »Janka Gredelja« iz Zagreba i omladinom iz brodogradilišta »Jozo Lovozovina« iz Trogira. Primjerima već spomenutih organizacija SO na području šibenske komune trebalo bi da bude podstaknuta i omladina iz drugih naših kolektiva, jer je korisnost takve suradnje višestruka.

Napredak - da li dovoljan?

Priličan broj mladih naše komune uključen je u rad komisija pri organima samoupravljanja, u radničkim savjetima, u vijećima i komisijama Skup-

štine općine, u upravnim odborima zadruga i savjetima škola. Omladina u školskim organima upravljanja sve više postavlja na dnevni red ključna pitanja,

Umrla Trajkovska Trendafilka-Roza

U Vojnoj bolnici u Beogradu preminula je drugarica Trajkovska Trendafilka-Roza, odgajatelj Dječjeg vrtića Šibenik. Vijest o preranoj smrti drugarice Roze duboko je potresla naš kolektiv, roditelje i mališane, koje je nesebično volila i do zadnjeg časa nastojala da im što više pruži u odgoju i obrazovanju i da im život učini sretnim. Tiha i nenametljiva ostala je do kraja života. Njen

pravilan odnos prema radu, ljubav prema djeci, susretljivost i pravo drugarstvo, bile su osnovne crte njezina značaja i trajne navike. I onda kad je teška bolest uništavala njen mladi život, njenu želju da radi, da što više ostane u krugu svoje obitelji, svojih mališana i nas, nije se predavala ni tužila. Mirno i tiho otišla je od nas da zadnji počinak nađe u okrilju svoga rodnog Titova Velesa. Uspomena na njen lik bit će dugotrajna među svima nama koji smo je poznavali i s njom drugarski surađivali.

Kolektiv Dječjeg vrtića Šibenik

Zapis o dobrim ljudima

Sanremo i salve aplouza „Budilniku“

Ponekad mi se učini da svatko od nas naliči na jedan manji ili veći glasnogovornik. Kada to kažem, ne mislim ništa loše — nego samo to da u izvjesnim trenucima znamo povisiti ton kao da nas se recimo subdina kazališta toliko tiče da smo u stanju čak i na neku predstavu doći. Ima i drugih primjera. Pripremimo petminutne konferencije ili sjednice pa pet sati glasno i mudro diskutiramo i na kraju osnujemo nekakvu komisiju. Možda sam se ja i prevario, možda mi i nismo toliko glasnogovornici, jer ima i onih koji tako uporno i mudro šute na javnim mjestima...

»Budilnik« je već prije svoje praižvedbe u Šibeniku uzbudio javnost. Možda ne toliko on koliko oni koji su imali veze s njim kao i oni koji su se vrmali oko njega. Prije premijere bili su plakati i reklamne fotografije — a navečer poluprazna sala. Al to ne zabrinjava. Ova predstava bolju publiku nije mogla ni imati. A ona upražnjena mjesta vjerovatno bi jednako bila prazna da je na njima netko i sjedio. Uvijek se nađe poneki razlog, zbog kojeg se ovakav događaj propusti, pa makar i uz gratis-kartu. Lijepo je bilo primijetiti prisutne članove komisije koja upravo sada radi na iznalaženju mogućnosti poboljšanja kulturnog života grada. Ima razloga...

Šta će nama nekakav Vlada Bulatović VIB? Šta će nama nekakav njegov »Budilnik«, pogotovu ako nam tako bodljivo plasira istine? Nama treba malo (a da li samo malo?) šarene televizijske laže i paralaze. Mnogi su pred malim ekranom bili u delirijumu gutajući slatunjavu limunadice iz Sanrema isto kao što smo donedavno gutali maratonsko takmičenje »Napulj protiv svih«. A sutradan, kada se nađe društvo na radnom mjestu, počet će ponovna glasnogovorenja o tome koliko dajemo za kazalište u kojem nitko ništa ne radi, kako nam je dosta istih lica u teatru i u tom tonu nastaviti će se do kraja radnog vremena. Pa nešto mislim da te i takve drugove i drugarice ne bi zgorega bilo zapitati kako im se to desi, kad im toliko kulturni život našeg grada leži na srcu, da propuste premijeru »Budilnika« i da se u njemu prepoznaju.

Ogledalo

PRAŠJNA

Nad gradom se digla velika prašina. Šta, zar je karavan prošao? Dva trenera podnijela ostavku. I to je bilo dovoljno da se grad s nogometnom tradicijom i drugoligaškim statusom zapraši. Ili: poskupila jaja — opet prašina, samo manja i rjeđa, jer smo na takvu prašinu navikli pa nam se čini da je progolopirao jedan jedini konj. Prašina koja se diže zbog povišenja cijena gotovo da ne smeta. Moć navike! Isto tako navikavamo se i na pravu pravcu prašinu: komunalno. Samo to se ne smije konstatirati, jer poduzeće »Čistoća« odmah umjesto metala brusi svoja birokratska pera i po novinama šalje okružnice kako je grad besprijekorno čist — bez trunke prašine. Ha, ha, ha... To se kaže: bacanje prašine u oči. Bacanje direktno. Kao loptu iz auta. Bacanje prašine u oči, u stvari, znači: prodavanje roga za svijeću. Ima raznoraznih bacanja prašine u oči. Prosvjetni radnici smatraju da im se baca prašina u oči kad im se obećava povišenje osobnih dohodaka. Potrošači: kad im trgovci s visine mjere artikle široke potrošnje. Konzumatori u ugostiteljskim objektima: kad konobar ne zna jednu od osnovnih računskih operacija — zbrajanje. Samci i samice: kad im se obeća hotel i restoran društvene ishrane. Sekretar partijske organizacije: kad mu član SK kaže da nije mogao izvršiti zadatak zbog društvene preangažiranosti na kuglani ili u kartašnici. I tako dalje. Diže se prašina: komunalna i društvena. I baca se u oči. Preporučam našim građanima nabavku crnih naočala. Jer: prašina slabi vid. Vid treba čuvati kako bismo bolje gledali našu društvenu stvarnost. MARIN

šta poduzeti da bi nam turistička sezona bila uspješnija

Dosadašnja ulaganja u turističku privredu šibenske komune, koja poprima sve veći značaj, pokazala su se posve opravdana. To govore i podaci o turističkom prometu u protekloj godini: promet domaćeg turizma povećan je za više od 13 posto, a inozemnog za 46 posto. To je, bez sumnje, rezultat materijalnih uvjeta u kojima se odvijao turistički promet, poboljšanog snabdjevanja, saobraćaja i boljih organizacionih priprema od strane turističkih društava.

Prosječna dužina boravka gostiju iznosila je 8,9 dana, te je u odnosu na prethodnu godinu smanjena za oko 7 posto. Iz toga proizilazi da su domaći i strani turisti bili nešto »pokretljiviji«, sa kraćim zadržavanjem na šibenskom području. Taj postotak smanjenja trajanja boravka ukazuje na činjenicu da nismo znali zadržati goste što duže na ovom području, što

osobito vrijedi za inozemne turiste koji su prosječno boravili četiri, a domaći turisti deset dana.

U prošloj godini investirano je u ugostiteljstvo oko 330 milijuna, dok su investicijska sredstva za kompletiranje turističkih usluga iznosila više od 350 milijuna dinara. Iako ova posljednja sredstva nisu direktno uložena u grane turističke pri-

vrede, ipak će se ona snažno reflektirati na povećanje turističkog prometa u novoj sezoni. Izgradnjom novih turističko-ugostiteljskih objekata u 1963. godini, u što je investirano oko 600 milijuna dinara, porastao je smještajni kapacitet za blizu 50 posto, a do povećanja je u isto vrijeme došlo i u kampovima, odmaralištima, i kućnoj radinosti. Postoje objektivni mišljenja da su rezultati mogli biti i veći da nije bilo izvjesnih teškoća u pravovremenom dovršenju nekih objekata.

Uz orijentaciju nadležnih faktora na razvoj turističke privrede, razne organizacije inicirale su rješenja mnogih drugih problema, kao što su elektrifikacija, izgradnja vodovodne mreže, priključaka na Jadransku magistralu, uređenje kupališta, ulica, obale, i tome slično. Takva pitanja uspješno su rješavala turistička društva, posebno u Vodicama, Primoštenu, Murteru, Tijesnu i drugim mjestima. Međutim, mnogi problemi još su uvijek ostali neriješeni, pa su ušli u ovogodišnje programe turističkih društava i organizacija.

Prema raspoloživim podacima, vidljivo je da je i u protekloj sezoni, zahvaljujući povoljnijim uvjetima smještaja i prehrane, došlo do povećanja inozemnog turizma. Ali, zapaženo je također da najveći broj gostiju dolazi iz tzv. tradicionalnih tržišta, odnosno zemalja, kao što su Austrija, Zapadna Njemačka, Francuska i Italija. Iz ovih posljednjih dviju zemalja povećan je broj posjetilaca u prošloj sezoni. Takva situacija nameće potrebu obrade i proširenja tržišta, pa će, pored organizaciono-kadrovskih mjera, biti potrebno djelovati sa više propagande negoli je to bio slučaj dosad. Osim toga, ne možemo biti zadovoljni s dinamikom kretanja turističkog prometa, jer se ona odvija u odviše sezonskim okvirima, tj. u »špicu« turističke sezone. Gotovo više od 80 posto domaćeg i 70 posto inozemnoga turističkog prometa obavljaju se u srpnju i kolovozu. Takav promet uskoga sezonskog karaktera jedan je od vrlo akutnih problema ugostiteljsko-turističke privrede, jer dovodi do smanjenja rentabilnosti u poslovanju ovih

organizacija, a nije naodmet reći da dovodi i u pitanje daljnje investiranje u izgradnju novih kapaciteta. Od mjeseca rujna, tj. u posezoni, a takva je situacija i u predsezoni, osjeća se nagli pad turističkog prometa, nezavisno od vremenskih prilika. Otuda u izvansezonskim mjesecima ostanu ugostiteljski kapaciteti u priličnoj mjeri neiskorišteni. To se naročito odražava na kraju kalendarske godine u konačnoj bilanci poslovanja ugostiteljskih i turističkih organizacija.

Kad se govori o produženju turističke sezone, tj. o ostvarenju turističkog prometa i u zimskim mjesecima onda se naročito misli na lovni turizam i onaj u kojem turisti žele provesti dane u mediteranskom podneblju za što ovaj kraj ima vrlo povoljne uvjete. Na tome je dosad nešto učinio i pokušava da učini Primošten, ali to je još uvijek daleko od onoga što želimo postići.

Dok je, s jedne strane, dobro organizirana mjenjačka služba povećala promet otkupljenih količina strane valute, dotle su neznatni rezultati zabilježeni u

prodaji industrijske robe inozemnim gostima uz popust od 20 posto. Možda je razlog tome nedostatak odgovarajuće propagande ili nepogodnih lokacija prodavaonica suvenira na ovom području. U ovoj godini na tom planu će se nešto učiniti, pa će i postignuti rezultati biti daleko bolji. Iako su u gotovo svim turističkim mjestima poboljšani snabdjevanje, saobraćaj, kulturno-zabavni život i druge prateće djelatnosti, još uvijek je bilo niz slabosti koje će trebati u narednoj sezoni otkloniti, kako bi gostima bio osiguran što udobniji boravak. Nadalje, turistička društva u većini još ne raspolažu zabavnim rekvizitima, kajakima, jedrilicama i izletničkim brodovima, a ni postojeće mogućnosti u tom pogledu nisu potpuno iskorištene na sektoru kućne radinosti.

Dosadašnji rezultati i ispoljene slabosti upućuju na zaključak da bi u narednoj sezoni bilo potrebno veće angažiranje turističkih i drugih organizacija u provođenju mjera za kvalitetniji razvoj turističke privrede na šibenskoj rivijeri.

DVIJE RADNICE OD PONCIJA DO PILATA ODGOVOR „RIVIJERE“, upravitelja R.M. i redakcije

Da li je ustavno načelo poštovano?

Povodom pisanja u vašem listu (»Šibenski list« broj 644 od 20. siječnja 1965. godine, strana 2) pod naslovom: »Obratite su nam se dvije radnice iz »Rivijere« ili »Dvije radnice od Poncija do Pilata«, dajemo slijedeći odgovor:

Poznato je da je Hotelsko-turističko poduzeće »Rivijera« nastalo integracijom od nekoliko manjih ugostiteljskih poduzeća na početku sezone 1963. godine. Novonastalo poduzeće je oformljeno s puno slabosti i bez stvarnog uvida u ekonomsko stanje, sa do tada izvršenim prekoracanjem na investicijama od oko 160 milijuna dinara. Novozgradieni objekti su, pored velikih prekoraca, ostali nedovršeni, pa i danas se još to nedovršeno i prekoracanje u kolektivnu osjećaju. Takvo stanje je poznato organima Skupštine i mjerodavnim službama, koje u privrednoj organizaciji zbog tih razloga vrše česte uvide.

Nedavno se tom situacijom pozabavilo Privredno vijeće Skupštine općine Šibenik. Privredno vijeće Skupštine je tražilo izlaz i preporučilo dobavljačima »Rivijere« da se neće dozvoliti ključ u bravu i da poduzeća vrše snabdjevanje i dalje. Poduzeće je putem organa upravljanja, a suočeno s takvom situacijom donijelo odluku da se unutar kolektiva povede oštra borba za smanjenje radne snage. Organ upravljanja je također donio odluku da se sa 31. XII 1964. godine prekine s pružanjem ugostiteljskih usluga u Domu JNA i drugu odluku — da djelomično zatvori hotel »Jadranc«. Te mjere su se trebale provesti zbog viška stalne radne snage, a zatim su slijedili otkazi. Organi upravljanja su donijeli i kriterij po kojem je uprava poduzeća uz pomoć političkog aktiva i sa upoznavanjem mjerodavnih faktora trebala tu mjeru provoditi. Taj kriterij glasi: »Čuvati stručni kadar, ali ne pod svaku cijenu, već prema tome kako se stručan radnik odnosi prema radu u privrednoj organizaciji i drugo, voditi računa o socijalnom položaju radnika.«

U zaključku Radničkog savjeta od 12. X 1964. godine doslovo se kaže: »Ove otkaze će direktor provesti kada komisija Radničkog savjeta za zasnivanje i otkazivanje radnih odnosa prouči pojedinačno svaki slučaj i donese konačno rješenje, poštujući pri tome zakonske propise.«

U svakom slučaju otkaz je pojedinačno ispitivan i otkazi su uslijedili.

Uručeno je ukupno 81 rješenje otkaza, a od toga su 53 žene. Među ženama kojima su otkazi uručeni bilo je: 11 sa po jednim djetetom, 8 sa dva djeteta i tri sa tri djeteta. Ukupno 22 majke s djecom.

U žalbenom postupku otkaz je povučen majkama, i to: 7 sa jednim djetetom, 4 sa dvoje djece i dvije sa troje djece. Među majkama sa dvoje djece je i S. O. U vašem listu broj 644 od 20. siječnja ove godine naveden je slučaj J. A. Ta radnica bila je u poduzeću od 15. XI 1964. godi-

ne, kada joj je otkaz istekao i ono je napustila poduzeće. Njeno žalbu Upravni odbor je odbio na sjednici od 27. X 1964. godine, tačka II stav 4. Za donošenje takvog rješenja Upravni odbor je imao u vidu da je navedena drugarica bila kažnjavana (Rješenje broj 2303/64) radi povrede radne discipline, da je udata, da živi s mužem i da uzdržavaju jedno dijete (to je njena izjava u zapisniku od 1. VI 1964. godine u poduzeću). Privrednoj organizaciji nije bilo poznato da drugarica ima dvoje djece (u evidencijama vidljivo je da prima dječji doplatk samo na jedno dijete). Da li J. A. ima muža ili ne, to je njena stvar. Njena službena izjava je da ima muža.

Izjava koju je J. A. dala da ima nepravilnosti, mi vjerujemo, a počinjala ih je i sama, ali da ima tako gnjusnog karaktera, kako je to izjavila, da se vrši prodaja ostataka hrane, takva izjava je lažna i proizvoljna, sračunata na nanošenje štete ugledu poduzeća i nanošenja uvrede radnicima ugostiteljskog pogona u Domu JNA, upravi Doma, a posebno upravitelju R. M. Sa stanovišta postojećih propisa to je najviša povreda prema gostu, a sa stručnog ugostiteljskog stanovišta, pored zakonske povrede, i zločin prema gostu. Razumljivo je da kad bi se ustanovio takav rad bilo koga, da bi bio najstrožije kažnjen i predan na daljnji postupak organima vlasti. Ako je bilo takvih slučajeva, da su to neki radnici nesavjesno radili, uprava poduzeća se najenergije ograđuje od tih nedjela i osuđuje svakog ugostiteljskog radnika koji to ili to vidi kod drugih prešutkeju. S takvim zločinačkim radom nemamo ništa zajedničko. Istina je da je J. A. dala izjavu 8. VII 64. na zapisnik u poduzeću o razvodnjavanju pića. Istina je da je njena izjava u upravi poduzeća razmotrena i odbačena, jer je data protiv radnice s kojom je bila u svadi i zbog toga što je upravitelj R. M. vršio stalnu kontrolu nad živežnim namirnicama i pićima, pa se nije moglo to događati, već je trebalo polagati račun za rad, kojeg su ona i druge radnice radile. Istina je i to da je uprava tražila upornu kontrolu od upravitelja uopće kod svih, i da je R. M. istu shvatilo primijenio u pogonu u kojem je rukovodio.

Radnica S. O. je također dobila otkaz. Otkazni rok je trajao od 15. X 64. do 15. I 65. godine. Otkaz radnice S. O. nije dat iz mržnje, već iz razloga koji je uvodno naveden i objašnjen. U poduzeću nije bilo poznato da je radnica S. O. tada proživljavala težak život, radi odnosa sa njenim suprugom. Direktor poduzeća je za to saznao nakon razgovora kojeg je s njom vodio. S. O. je direktoru priznala da je rastrešena i vjerojatno nesavjesno i slaba raspoloženja dolazi na radno mjesto. Zbog takvog njenog stanja i zato što je majka dvoje djece, radnici je obećano da će joj se povući otkaz. U međuvremenu su radi njenog ponašanja drugarici iz uprave doma JNA stavili privrednoj organizaciji na znanje da se S. O. ukloni iz ugostiteljskog objekta Doma JNA. Zbog toga je radnica če-

kala na drugo radno mjesto, a zatim je poslata na rad u mliječni restoran »Alpa«. Njen osobni dohodak nije smanjen u vrijeme nerada, a niti je iz toga bilo ko drugi osim nje pravio pitanje. Kasnije, a ne odmah, njen je problem riješen-otkaz je povučen. To što je S. O. tražila da putem intervencija bude vraćena na radno mjesto u Dom JNA, nije joj moglo biti omogućeno, a isto joj je otvoreno i pošteno saopćeno. Zato je bio u njenim očima kriv upravitelj R. M. Međutim, do koje mjere je njena ocjena pobrkana neka nam poslužiti izjava koje je vlastoručno potpisala

Izjava upravitelja restorana »Dvije radnice od Poncija do Pilata«.

Energično pobijam tvrdnje iz toga članka da sam od Uprave dobio upute da Skalabrin Oršulu maltretiram na radu i na radnom mjestu, kao što nije istina ni to da sam sa moga radnog mjesta bilo prema kome to činio.

Nije istina da se u ugostiteljskom objektu Doma JNA prodaju u bilo kojem vidu ostaci jela gostu, već je naprotiv istina da ja kao upravitelj, po svim odgovornostima, vodim brigu da gost bude uslužen kvalitetnom i brzom uslugom, i u tom pravcu djelujem na radnika na najpristupačniji način.

Istina je da tražim odgovornost od radnika s kojima ra-

dim, bilo u pogledu ispravno-ga rada, bilo u pogledu discipline na radnom mjestu. Navedene radnice, potpisnice članka u vašem listu, bile su pozvane na odgovornost zbog raznih nepravilnih odnosa prema samom radu i disciplini dolaska na rad, pa su moje opomene i prigovor zbog takvog ponašanja shvatile kao mržnju prema sebi.

Doma JNA povodom napisa do Pilata«.

Nadalje, ja sam s tim radnicama stalno u susretu održavao pravilan kontakt, ali sam i pored toga dobio prijeteće poruke i pismo opomene, da se pripazim jer da sam jedini krivac za otkaz radnog odnosa kojeg su dobile u poduzeću. Navodim da je izjava Oršule Skala-

reći: radnice su opomene na istinitost izjave i na odgovornost. To je vrlo rastezljivo.

I dalje postavljamo pitanje: da li drugovi znaju da i sada ima više radne snage u poduzeću oko dvadesetak. Zašto, drugovi, niste pisali da smo upućivali radnicu J. A. na mjesto krojačice, samo sa poznavanjem rada na stroju, i to privremeno, a ona je to odbila? Da li ste istupanjem vašeg lista pokušavali zaštititi pristojnog gosta od siledžija i razbijača, kojih ima? Ili dići glas protiv nepristojnog ponašanja (navodimo slučaj u kavanji hotela Krka«, gdje se nepristojni gra-

daninu svačiji i pokazuje golo tijelo ostalim gostima)? Da li ste vi, drugovi, ikakvom mjerom zaštitili ugostiteljskog radnika na radnom mjestu od siledžija i razbijača. Ne, to se smatra normalnim.

Mi stojimo na stanovištu i ne branimo se od kritike. Vi u vašem listu kritikujete naše slabosti i loše postupke prema radniku ili prema posjetiocu, ali dokazanim i provjerenim podacima, punim društvene odgovornosti. Neproverenim iznošenjem neistina pružate nam pomoć na kriva vrata i stavljate kolektiv, a ne pojedinca pod kapu nepošivaoca pozitivnih zakona.

brin i tvrđenje Anke Janković i Mikulandre Mauriceje netačno, jer je to sama Oršula Skalabrin pobila u pismenoj izjavi koju je dostavila poduzeću dva i po mjeseca poslije toga događaja.

Naši susreti na ulici protekli su u razgovoru na drugarskoj bazi, a ne davanjem nepostojećih izjava koje je imenovana iskoristila za štampu. Navodim da prema ugovoru između Uprave Doma JNA i poduzeća u kome radim postoje obostrane ugovorne obaveze, kako u pogledu toga tko može raditi u ovom objektu, tako i u pogledu cijene i kvaliteta naših usluga, kao i discipline na radu. Pošto se imenovana nije držala pravila i propisa u vezi radne discipline, najprije usmeno a kasnije i pismeno, od-

stranjena je sa radnog mjesta i iz restorana Doma JNA samo svojom krivicom, a ne krivicom upravitelja Radmilović Milenka.

Ako sam ja zauzeo nepravilan stav prema Skalabrin Oršuli, ali tko je kriv za njenoga desetogodišnjeg sina što je hodao po ulici gladan, poderan i neuredan i što je otimao hranu građanima iz ruku na ulici, sa teze na pijaci i iz trgovine. Tko je kriv da je to neuduzno mlado biće smješteno u popravni dom da tamo dobije majčinu ljubav koju nije dobio od svoje rođene majke?

Da li je Skalabrin Oršula zauzela stav prema svome djetetu i da li je zauzela pravilan stav prema radu i rukovodiocu na radnom mjestu, to je najprije trebalo provjeriti, pa tek onda iznijeti u štampi. Potrebno je naglasiti i ovo: da li smo mi rukovodioci postavljeni da štitimo neodgovorne i nedisciplinirane radnike i da im puštamo da rade što hoće, samo da im ne povredimo lične interese, ili smo postavljeni da štitimo interese naših gostiju, poduzeće i zajednicu.

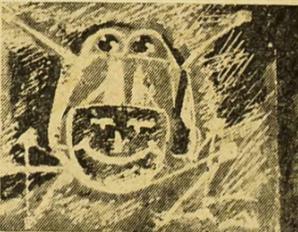
Upravitelj restor. Doma JNA Miljenko Radmilović

Riječ redakcije

Napominjemo da radnice S. O. i J. A. i dalje ostanu pri svojim prvotnim iskazima i da su nam stavile na raspolaganje nove svoje izjave, s kojima su upoznavale i upravu »Rivijere« u toku svoga rada. Zahvaljujemo se upravi »Rivijere« koja nam je pomogla da dođemo do nekih drugih dokumenata iz kojih smo svestranije mogli sagledati situaciju u tom radnom kolektivu. Naše je mišljenje da se poduzeće »Rivijere«, pored problema koje je iznijelo u svom odgovoru, susrelo i s nekim drugim teškoćama, osobito s problemom radne discipline, naslijedene još otprije. Pokušaj uprave da se radnicima toga kolektiva skrene pažnja na to da se najodgovornije odnose prema svom radu i gostima, izazvao je i određeno reagiranje izvjesnih radnika i prekid sa izvjesnim negativnim tradicijama. Dodala se tome da je prilično velik broj radnika dobio otkaz, da se poduzeće našlo pred »ključem u bravu«, da radnici ne primaju cijelu plaću — bit će razumljiviji i položaj u kojem se poduzeće našlo na kraju

prošle i početkom ove godine, a u kojem se i danas nalazi.

Radna nedisciplina očitovale se u tome što su izvjesni rukovodioci toga poduzeća uzimali jela i pića a da ih nisu plaćali ili »rashodovali« zapsnički, što su se izvjesne količine pokvarene hrane bacale, a da također nisu bile zapisnički »rashodovane«, (time se stvarao i manjak) što su neki radnici dolazili na posao prema svom nahodanju i što u njihovim međusobnim odnosima nije bilo dovoljno discipline i suradnje. Pored toga, premještaj radnika s jednog mjesta na drugo shvaćao se odmah kao jedna vrst otkaza, iako je do premještaja moralo dolaziti, pa je i to jedan od razloga što su S. O. i J. A. došle u situaciju da nisu sigurne u svoje radno mjesto. Napominjemo da su one pažljivo pratile tko što radi i o tome izjavljavale pismeno upravu poduzeća. Međutim, u upravi su nam rekli da ne mogu povjerovati nekim njihovim izjavama, a naročito u izjavi da se neke stvari ponovo serviraju gostima, jer su njihove izjave »jednom ovakve a jednom onakve«. Ali je činjenica da su

one dale i neke tačne izjave o drugim nepravilnostima u poduzeću (uzimanje hrane) i da su ponekad pravilno reagirale na odnose prema njima (povratak S. O. sa godišnjeg odmora, 18 dana plaćene »šetnje«, izbacivanje iz Doma protivno svim propisima, premještaj J. A. na Jadriju zbog »viška« radne snage, prekovremeni rad, podjela viška rukovodiocima, itd.).

Čini nam se da je odgovor »Rivijere« i suviše energičan u pobijanju napisa našeg suradnika kad je sve ono stavilo pod izreku »nepovijesni podaci« ili izjave radnica kao — rastezljive, jer iznošenje neproverenih činjenica, prema našem kodeksu, povlači za sobom — otpuštanje s posla, a to sebi ne bi nijedan novinar dozvolio; kao što su izjave rad-

Godišnja skupština RKUD »KOLO«

Uspjesi dostojni renomea i tradicije

za predsjednika izabran prof. Ivo Livaković

Redovna godišnja skupština RKUD »Kolo« sumirali je rezultate rada uistinu plodne godine. Oslanjajući se na tradiciju i rad koji je bez sumnje bio samoprijegoran, naši »Kolaši« pronijeli su i prošle godine kao i mnogo puta do sada i izvan granica naše zemlje slavu ovoga grada. Skupštini je, po-

red članova, prisustvovao i drug NIKICA BUJAS, predsjednik Općinskog sindikalnog vijeća.

Pored uspjele turneje u inozemstvu i nastupa na saveznom festivalu, o čemu će biti posebno riječi, naročito treba istaći nastupe »Kola« na prvomajskoj paradi u Beogradu, paradi mladosti u Šibeniku i nastupe u

radnim organizacijama šibenskog bazena. Poziv Saveza muzičkih društava Hrvatske i Republičkog odbora SSRN na učestvovanje na prvomajskoj paradi u Beogradu »Kolo« je primilo s posebnim ponosom. Smatra se da je to jedno od najvećih priznanja što ih je taj amaterski kolektiv do sada dobio.

I tom prilikom, kao i nastupom na paradi mladosti u »Šibeniku«, »Kolo« je još jednom pokazalo da se spremno na samoodricanje i da nikad nije bilo opijeno svojom veličinom i slavom.

Od posebnog su značaja nastupi »Kola« u radnim organizacijama, među mašinama i radnim ljudima, među školskom omladinom u njihovim klupama. To je upravo ono čemu teži naše društvo na području kulture.

Turneja »Kola« po Čehoslovačkoj također je veoma značajna. Nije ni ovom prilikom nadmet kazati da je prijem publike na koncertima bio uisti-

nu izvanredan. Svih 6 koncerata naišlo je na visoko priznanje kritike.

Nastup na proslavi 50-godišnjice smrti Stevana Mokranjca u Beogradu u prosincu 1964. posebno je poglavlje. Izbor »Kola« na toj najvećoj i najriškantnijoj smotri od 1950. godine nije slučajem. Predstavnik Hrvatske izabrala je komisija među nekoliko zborova u Republici, i na taj način je »Kolo« uz KUD »Joža Vlahović« učestvovalo na beogradskoj smotri. Četvrto mjesto je bez sumnje uspjeh. Međutim, valja kazati da je »Kolo«, po mišljenju najeminentnijih jugoslavenskih muzičkih radnika, zaslužilo bolji plasman, jer je, naročito druge večeri, doživjelo uistinu velik uspjeh. Da nije bilo izvjesnih stvari — izvan domena umjetničkog — naše »Kolo« bi, nema sumnje, bilo polučilo i još bolji uspjeh, ali i četvrto mjesto zadovoljava. Uspješno djelovanje »Kola« jest rezultat svijui članova. Međutim, realiziranju bogatog programa rada u protekloj godini znatno je doprinio stručni voditelj, dirigent NIKOLA BASIĆ. Dirigent Basić pokazao je ne samo izvanredno zalaganje u vježbanju zbora već i u posebnoj pomoći, koju je sa zadovoljstvom pružao u svakoj prilici i Upravnom odboru i pojediniim

članovima društva. Zbog toga ne začinju priznanja što ih je kao stručnjak i kompozitor dobio prilikom gostovanja u Čehoslovačkoj i na proslavi Mokranjčeve obljetnice smrti.

Izvjesci prigovori da RKUD »Kolo« nije nastupalo u Šibeniku nisu na mjestu, ako se zna prave razloge. Zacijelo, pripreme za prvomajsku paradu u Beogradu i intenzivan rad na programu za turneju po Čehoslovačkoj jesu faktor koji govori da »Kolaši« i nisu mogli imati više nastupa nego što su imali. Ne smije se mimoći ni činjenica da amaterski zbor može u toku jedne godine savladati više od pripreme za jedan sadržajan i kvalitetno ujednačen program. Osebujni nastupi u radnim organizacijama i šibenskim školama dokazuju da je »Kolo« ipak izvršilo svoju ulogu.

Diskusija što se čula na godišnjoj skupštini KRUD »Kolo« potvrdila je da je protekla godina bila uistinu plodna. Skupština je izabrala novi Upravni odbor od 13 članova i Nadzorni odbor, u koji su ušla tri druga. Za novog predsjednika KRUD »Kolo« aklamacijom je izabran istaknuti kulturni i društveno-politički radnik, direktor gimnazije u Šibeniku profesor IVO LIVAKOVIĆ.

Razgovori na splavi

Zvižduče pro hladno jugo. Martinska. Pet sati poslije podne. Na pristaništu samo dva automobila. U bifeu šutljivi konobar i nekoliko šutljivih putnika koji čekaju autobus za obližnja mjesta. Atmosfera dosade. Pristiže velika splav: dva automobila strane registracije i jedan »fičo«, bilo je sve što je dovezla. Članovi posade u sivim »bundama« vezuju brod i odlaze tromo uz cestu prema velikoj žutoj baraci.

»Napišite nešto o nama, kako radimo zimi« — šaljivo dobacuje jedan od njih.

Kabina u koju se sklanjaju putnici kad je nevrjeme — zatvorena je. Kao i sve prostorije. Na brodu je sve utihnulo osim rada motora. Uspijem se na kapetanski most, kućam na vrata i pozdravljam. Kapetan je sam. Nudi me da sjednem. Na ležaju nekoliko dnevnih listova, zatim »Arena«, VUS, Sport, itd. Gledam kroz prozor i slušamo zavijanje vjetera. Ulaze jedna kola. Pojavljuje se čovjek u tankome plavom odijelu i pita: »Kada polazimo?«

— Za 15 minuta — odgovori mu kapetan — dok se posada vrati s večere.

Uvijek ista pitanja različitih ljudi, putnika ili turista, kojima se neprekidno žuri. Čak i sada zimi!

— Otišli su na večeru — pokazuje mi kapetan prema ljudima na cesti, a možda jelo još nije ni gotovo. Zato ćemo duže čekati. Ja ovdje uvijek ostajem sam. Dosadno mi je iako radim čitav dan.

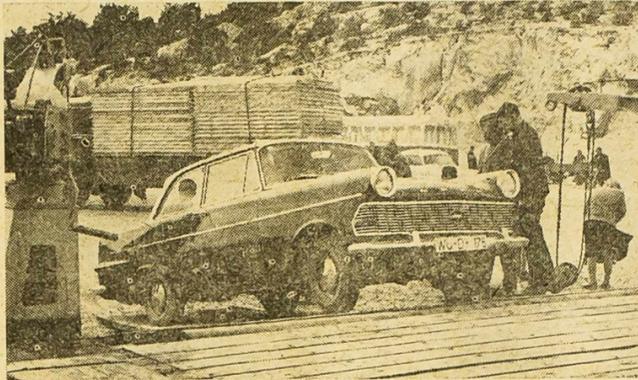
Došla je još jedna splav i iskrcala kamion i nekoliko manjih vozila. I njena posada odlazi u »menzu«. Uviđam da će se čekanje produžiti. Ljudi će za stolom malo popričati, odahnuti, a onda će se, jedan po jedan, početi vraćati na svoje splavi.

— Ovaj rad je težak — prizna kapetan, ali je teško raditi i s ljudima. Osobito na ovakvim poslovima. Nađe se uvijek netko kome nešto nije pravo. Uvijek netko prigovori na račun drugog. Danas je subota, neki su momci kupili karte za kino, neki žele ići u grad, neki otki kući. Kako udovoljiti svima kad moramo biti na svojim mjestima? Nitko neće da radi za dvojicu.

Na vratima se pojavio čovjek u kožnatom kaputu — šofer »Autotransportnog poduzeća«. Pozdravlja se s kapetanom kao sa starim prijateljem. Srodnost poslova ih vežu.

— Večeras ću — kaže šofer — spavati kod kuće. To se događa tri do četiri puta mjesečno. Ostalo teren, teren i opet teren. Ako on kao da se ne žali, pa kaže: »Svakome je negov posao najteži. Bit će sigurno da nijedan nije lagan.«

Napokon se »momci« vraćaju s večere. Čini mi se da tih stotinjak metara do splavi neće prevaliti ni za pola sata (!) Kapetan pogada moju misao pa dodaje: »Neće da propuste ni jednu minutu od vremena koje im stoji na raspolaganju. Takvi su ljudi.« A zar se uistinu mnogo odmaraju za vrijeme ove pauze? Sve je to malo s obzirom na njihov posao. Ali, navikne se . . . Osim toga ovo zimsko doba je svojevrsan »odmor« za ljude sa splavi.

Napokon smo krenuli. Kapetan i šofer pričaju o plaćama i penzijama. »Imat ću veću penziju nego što mi je sada plaća« izjavljuje kapetan. Za mene je više dosta da radim na ovim poslovima. Naporan i mukotran rad, ponekad i po 16 sati dnevno, uz mnoge neprospavane noći.

Upitao sam kapetana koliko već dugo upravlja splavima. »Od 1951. godine, s pauzom od dvije godine koje sam proveo na moru kod »Slobodne plovidbe« Šibenik.

— Zar misliš da ti neće biti dosadno kad prestaneš raditi? — pita šofer kapetana.

— Ah, odmahuje on glavom, snači ću se ja. Uzet ću motorin, izići u kanal i baciti udicu. A treba mi i pravog odmora. Vrijeme je za to!

— A ja, pita se kao u sebi šofer, inače dosta mlađi od kapetana, a koliko ću se ja još naznojiti? Koliko kilometara napraviti? Ne volim na to ni misliti. Meni je ovako dok radim sasvim dobro.

Manevrirati s velikom splavi, i to još uz jaki vjetar — nije nimalo laka stvar, ali naš kapetan tako sigurno upravlja kormilom i mašinskim odjeljenjima da splav zaustavlja ili okreće tačno onako kako zamisli, i to, reklo bi se, bez pola muke. Koliko stotina milja napravljenih samo na ovoj relaciji dugoj svega jedan kilometar?

Pristali smo i tek sam sada opazio da je vani već mrak. U čekanju i vožnji proteklo je više od jednog sata.

— Teško je dugo čekati na prijevoz — priznaje i kapetan. Ljudi planiraju svoj put, ali u ovo godišnje doba malo se tu može pomoći. Uskoro treba da stigne još jedna velika motorna splav. Ona upravo plovi iz pravca Dubrovnika. To je pojačanje za predstojeću sezonu.

U kabinu ulazi jedan od mornara i pita za dozvolu da ode u kino.

— Sta sam vam rekao, smješka se kapetan, ovakvih problema ima napretek!

Kapetanovo »vidjet ćemo« značilo je za mornara isto što i »odobravamo«. Bar je on tako mislio. Dva sata provest će mornar na kino-predstavi i za to vrijeme zaboravit će na »pinice« koje, za pravo, nikad ne miruju.

J. Čelar

„KOLO“ u ovoj godini

Dugogodišnje iskustvo je naglo RKUD »Kolo« da izradi godišnjeg plana rada priđe studiozno. Tome su doprinijeli i zahtjevi za pronalazjenjem novih, odgovarajućih oblika kulturno-obrazovnog djelovanja društva. S obzirom na razumijevanje koje komuna pokazuje prema djelatnosti »Kolas«, vjeruje se da »Kolo« može stvarno egzistirati kao centralno kulturno umjetničko društvo sa mješovitim pjevačkim zborom. Međutim, vlada uvjerenje da bi se rad ovoga renomiranog društva mogao odvijati i preko manjih vokalno - muzičkih sastava, a možda i scensko - muzičke grane, za što postoje početne snage i nužan interes.

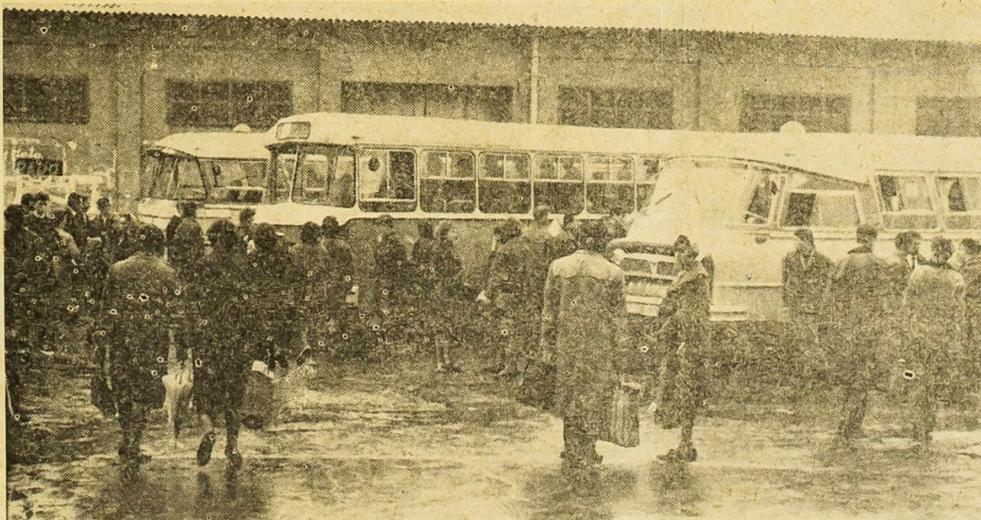
Imajući na umu sve to, na godišnjoj skupštini RKUD »Kolo« usvojen je plan rada za 1965. godinu. Programom je predviđen konstantan i sistematski rad svih članova mješovitog zbora na teoriji i tehnici pjevanja, a to će se odvijati prema planu što će izraditi stručni kolegij u sastavu: Nikola Basić, Marta Smolčić i Pero Zlatoper.

Prema programu u ovoj godini RKUD »Kolo« će uvježbati zborove iz sljedećih opera: Verdi: Nabucco-zbor Henrejaca, Trubadur — zbor cigana, Mascagni: Cavalleria rusticana — uvodni zbor, Smetana: Prodavač nekvesta uvodni zbor, Čajkovski: Pikova dama — ženski zbor. Go-unod: Faust — zbor vojnika,

Zajc: Nikola Subić-Zrinski, Lisinski: Porin, Gotovac: Ero s onoga svijeta.

Osim zborova, određene arije pripremit će i solisti. Zborove iz gore navedenih opera izvest će društvo na koncertima uz pratnju orkestra Doma JNA u Šibeniku.

Važno je da se istakne da je planom rada predviđeno da RKUD »Kolo« u 1965. godini pored Šibenika nastupi u Zadru, Benkovcu, Drnišu, Kninu, Vodicama, Primoštenu i Splitu.

AUTOBUSNA STANICA

Nedostatak autobusne stanice putnici su najbolje osjetili za vrijeme dugotrajnih kiša, kada su dugo vremena čekali na autobuse — nemajući se gdje sklopiti. Biljetarnica za to pruža malo mogućnosti, a ona i nije namijenjena za čekaonicu velikog broja putnika. Osim toga, ona je već za to nepraktična i time što putnici iz nje nemaju nikakav pregled nad dolaskom i odlaskom autobusa. Subotom i pred praznike prostor pored skla-

Vrijedna je spomena i posjeta što će je to naše proslavljeno društvo imati u radnim organizacijama i školama šibenskog kraja. Fiksiranje eventualne koncertne turneje postavlja se u zadatak novoizabranoj upravi nakon što se saznaju financijska sredstva za 1965. godinu i uvjeti za eventualno gostovanje u inozemstvu. Program predviđa i ispitivanje mogućnosti pripremanja manjih vokalnih sastava koji bi izvodili izvorne narodne pjesme ili kvalitetna djela zabavnog žanra. Novoj upravi stavljeno je u zadatak i izvršenje priprema za oživljava-

vanje scensko - muzičke grane.

To bi, eto, bio okvirni plan rada što će ga u ovoj godini provoditi RKUD »Kolo«. Plan je, nema sumnje, sadržajan i bogat, te će se za njegovo realiziranje trebati svojski založiti i svi članovi društva, a nije nadmet spomenuti da će i razumijevanje komune i društvenopolitičkih organizacija Šibenika imati podesno mjesto u putovima i načinima konkretizacije ideja, koje bi u šibenski kulturno-zabavni život mogle uistinu unijeti novost i život.

Reportaža

Komad sunca na predškoli

Vjetar ondje krsti učetvoro i ljutito. Zvizne katkad »odozgo« suvo i ledeno i stjera blago iz čuke u trstikuše i staje od ogrizne čokotovine ili obrstene grabine; zahuče i jauče katkad kao da se iz zemlje teški žuti plač odvaljuje u sitne dosadne kiše ili brze nalete krupnih kapi, i opet blago stjera u podzidove i zaklone; dugim cviljenjem ublažuje katkad usamljeno crvotočno drvo uz ogradu i obližuje svijetlo — srebrom liticu u strani; a katkad samo pirka, poigrava i uspavljuje one pod zidom ili na »kontrasuncu« . . .

Pod gomilom stijenja naštapio se starac i gleda. Vjetar mu odnio oči u dolinu . . .

Ni pas da noge odmori na beskategornom putu prema selu a da ne ugazi »u blato do čičaka« . . .

E, a tko im je kriv da su u malom selu! (u doslovnom smislu: njih je stotinjak ostalo »izvan puta«).

Zakrećem k njima, u brdo djedova i vila, u carevinu kozlaka, bijelih aveti, mora, svetaca i svetkovina, u to ispravno stijenje i partizansko gnjezdo — puške se i danas spominju s bijelim vjetrom što se onomad hladno najavio — zakrećem korakom punim dona i očiju punih grada i tvornice i propitkujem južinu, što je propustila ono zdjelo sunca na predškolu . . .

pitam za druga s ilegalnim imenom Pipe;

pitam za ženu koja je počela radati u šesnaestoj, i rodila četrnaestoro — pet zavjetovala Revoluciji;

pitam za vinogradare, struju i bunare;

pitam za vezilju što je vezla šarenu torbu za mladog ženika . . . i donijela mu to u prečuju.

A selo izlazi odjednom iz brda preda me i njiše se kao na dlanu! cvili ili se smijulji glasom elektro-zice, miriše žarom staroga panja i crvenom džigericom bijelog jorkšira u nekom dvorištu; poklanja prvome našem viđenju troje zasramljene djece, jednog čovjeka što kosu njeguje šarenom maramom oko glave, pa jednoga s peglom u ruci i gajtanom kao fakirskom zmijom okovratnicom, pa jedno desetak pramenki sa isluženom čobanicom, mladića s »Dalmacijom« i grozdove stijenja, drače i mladosti ostavljene u nerodnim ili nedovršenim vinogradima i ispašama . . .

Slušam ja priče o malom selu (i malim selima):

— Jesi li bolestan — leži u kući.

— Kašlje ti se ili si vruć — nema pirula.

— Padneš i iskriviš nogu ili ruku — izvlači i namješta.

— Liječiš se psovkom i rakijskim oblogom s vrućim pepelom . . . a radio ti predika o tome kako ćeš izliječiti bolesti na panju ili vočki ili kako ćeš odnijeti bolesno živo veterinaru . . .

— Privijaš se od jačmira i slušaš kao da je na škrlju od tebe izvršena ona operacija srca.

— Slušaš o zaštitu starih spomenika i misliš o malim selima.

— Autobusa nema, eto!

Slušam ja dalje i pamtim:

— E, a da bar možeš litru (vina) za kilo (brašna), pa bi se i dalo. Onako ti ga uzmu pa ga pij poslije za trostruko. Jest, onaj, ne možeš! . . .

— A ne zaboravi ti, družo, da je ona crvena onda ovdje na brdu vijala i da je ovo dolje ispod kuća bio prolaz drugovima . . .

— Danas nas je i autobus mimošao. Ne valja put — kažu. Blato! Nije rentabilno! A Statut Općine zašto je, recite!? Piše i mi smo glasali da će se sva djeca prevoziti do udaljenijih škola, a naših petnaest iz Putičana, i oni iz Dubrave, ili Dazline, tuku dnevno do Pirovca i po 16 kilometara. Hoće kiša — djeca ne idu. Hoće nevrjeme — djeca ne idu . . . a u srednju školu i na znanate primaju prvo odlične i vrlo dobre . . .

Priče teku o malom selu »izvan puta« i nose me blatom i prtinama u mala sela; u ono što poštu novine dobiva sa zakašnjenjem od 7 do 8 dana, u ono što gleda kako mu se zadržni dom pretvara u ruševinu i protestira (jer se još može spasiti), u ono što je ostalo izvan budžeta općine, u ona koja čekaju da im drugi započne nešto što i sami mogu (i što su nekad činili), u ono koje samo negira i traži čak i nemoguće . . .

nose me priče o tome kako ih je »put mimošao« — i o tome kako starica uspavljuje unuka radio-muzikom, kako joj unuk, budući geodeta, priča o »ambasador-dezenu« i toplim čizmicama umjesto trika (a, sinko, nisu za škalu!), kako joj unuk iz Armije šalje »knjigu« da je šofer . . .

nosi bijeli vjetar crvene boje razbacanih ili ugnijedenih krovova, razvija sjetni lelek po poluzapuštenim i neplodnim ogradama, govori o uspomena na ono što je bilo . . . bijeli vjetar našeg krša nosi oči podzidara u nepoznate pravce i mlade razigrane dane;

suvremeni vjetar donosi radio-muziku, elektro-liniju, penziju, doplatku, osiguranje (i u mala sela!), a odnosi mlade u grad, tvornicu, na zanat i škole . . . Odlaze mladi i ne dolaze — navraćaju; ali, eto, autobus ih mimoilazi, i djeca još pješače do škole, i pošta kasni . . . to mi iz malih sela postavljamo kao naš problem! to mi zahtijevamo! to mi treba da dobijemo! . . . A onda će opet biti neki problem maloga »izvanputnog« sela (i turizam će ga mimoći, i kazalište neće imati, i do kinfo-dvorane će morati dugo pješačiti, i trgovina će u zadržnom domu biti tijesna . . .), i bit će problema maloga sela kao što ih je bilo.

S vjetrom maloga sela vraćam se ponovo u ulice grada. Čini mi se da mi je lakše što vam ga kazujem.

J. G.

TRGOVINE:

Nagrađivanje po učinku

Velik je broj pokazatelja što upućuju na zaključak da su šibenske trgovinske organizacije znatno uznapredovale. Ta konstatacija je rezultat većeg broja faktora. Ako se spomenu milijunska ulaganja u modernizaciju i proširenje prodajnih objekata, poboljšanu strukturu stručnih kadrova i nastojanje da se uvede nagrađivanje po učinku — onda će biti zabilježeno u glavnom ono što je ponajviše doprinijelo u uvodu izraženoj konstataciji. To, naravno, ne znači da šibensku trgovinu ne prati još čitav niz boljki, subjektivne i objektivne prirode, čije će uklanjanje doprinijeti da se i potrošači i trgovinski radnici nađu na kolosijeku na kojem će biti manje nerazumijevanja i negodovanja.

Na koji su način i u kolikoj mjeri šibenske trgovinske organizacije u svoje poslovanje unijele prijeko potreban element — nagrađivanje po učinku? Razgovori što smo ih vodili s odgovornim drugovima u šibenskim poduzećima potvrđuju da se u tom pogledu učinio značajan korak naprijed. Međutim, ne može se zanijekati činjenica da neke trgovinske organizacije još uvijek nisu uspjele nagrađivati po učinku shvatiti kao vrlo važan zadatak u unapređenju trgovine. To, naravno, ne isključuje mogućnost da se već u ovoj godini, dakle sa izvjesnim zakašnjenjem, poradi na tome.

Nagrađivanje po učinku u trgovinskim organizacijama provedeno je uglavnom u ok-

viru ekonomskih jedinica. Svaka prodavaonica čini jednu ekonomsku jedinicu. Na tom nivou kreću se poslovni obrasci, koji zavise od više faktora: potražnje, visine prometa, raznih ušteda, i sl. Promet pojedine prodavaonice u jednom mjesecu »prognozira se« na temelju višegodišnjeg praćenja, i on ovisi od toga gdje je prodavaonica locirana jer to za sobom povlači i pritisak potrošača. Naravno, predviđeni promet nije jednak u svim mjesecima, pa se i to uzimlje u obzir. Pojedina mjesta radnika dotične prodavaonice bodovana su. To je bodovanje, nema sumnje, veoma osjetljivo i značajno, jer će na temelju tih poteza ubuduće ovisiti jednim dijelom debljina platne kesice. Ako se

jedno radno mjesto, na primjer, ocijeni sa 250 bodova, a početna vrijednost boda iznosi, na primjer, 100 dinara, to ne znači, s obzirom da je riječ o nagrađivanju po učinku, da će dotični radnik primiti 25 tisuća dinara. Jer, unaprijed donesena vrijednost boda, u stvari, i nema velik značaj, s obzirom da će bodovnu vrijednost dati učinjeni promet i ušteda. Ako je, na primjer, jedna prodavaonica u siječnju imala da izvrši postavljeni promet od 4 milijuna dinara, a ona je, u stvari, u tom mjesecu realizirala 6 milijuna prometa, što je sasvim moguće, i pri tome došla do raznih ušteda, sasvim je razumljivo da će primanja radnika što su zaposleni u toj prodavaonici biti znatno veća. Među-

tim, dogodi li se da prodavaonica ne ispuni predviđeni promet unaprijed — dakle teoretski — predviđena primanja ne će biti realizirana.

To bi, eto, bio put nagrađivanja u šibenskim trgovinskim organizacijama — naravno, u proštono prikazan. Vjerujemo da će nam i ovakav prikaz bar s jedne strane dati uvid u temu o kojoj pišemo. Sagledavajući kako se vrši nagrađivanje po učinku u našim trgovinskim organizacijama, red je da kažemo riječ — dvije i o efektu što ga ono nosi za sobom. Ne pleđirajući da postotak što ga iznesemo bude apsolutno tačan, kazat ćemo da se prosječna primanja radnika u trgovini nagrađivanjem po učinku povećavaju za oko 20 posto. Međutim, valja reći da je bivalo slučajeva da su ta dodatna primanja bila znatno veća, ali ćemo kazati i činjenicu da je, ne jedanput, dolazilo i do umanjivanja teoretski postavljenih mjesečnih primanja. Ako praksa pokaže da neka prodavaonica nekoliko mjeseci za redom ne ispunjava predviđeni plan prometa, što ujedno znači da ima umanjena primanja, posebna komisija ispitat će razloge koji su do toga doveli.

Iz primjera što smo ih iznijeli vidljivo je da startna osnova predstavlja samo teoretsku računicu, jer se vrijednost boda mijenja u zavisnosti od prometa i ušteda.

Već smo u uvodu kazali da sve šibenske trgovinske organizacije nisu s jednakim entuzijazmom krenule na put afirmiranja nagrađivanja po učinku.

U tom pogledu najviše je postignuto u »Ishranik« i »Tkanini«. To je ujedno potvrda da su organizacije u tim kolektivima shvatile intencije naših privrednih kretanja. Da su njihove naknade bile na mjestu, svjedoče i rezultati poslovanja, jer je promet u tim trgovinskim organizacijama znatno povećan, veća sredstva su se slila i u fondove, potrošači manje stavljaju primjedbe na kvalitet i kulturu usluga, a i sami su radnici u trgovini zadovoljniji. Ta konstatacija odnosi se na još neke trgovinske organizacije.

Međutim, valja kazati da neke šibenske trgovinske organizacije još uvijek nisu shvatile smisao nagrađivanja po učinku. U jednoj trgovinskoj organizaciji, koja je prošle godine imala promet znatno veći od jedne milijarde dinara, stekli utisak da nagrađivanje po učinku nije dobilo pravo na život isključivo inercijom administracije, koja drži da bi taj posao bilo veoma teško sprovesti. Međutim, čini nam se da nabrajanja nekih objektivnih razloga i nije prepreka uvođenju nagrađivanja po učinku. Prije bismo bili skloni mišljenju da se takvo rezoniranje temelji na neshvaćanju svega onoga što nagrađivanje po radu sobom nosi i da je otpor prema njegovu promicanju zasigurno priličnom dozom birokratskih shvaćanja. Sve dok toga bude, a nadamo se da ono neće dugo potrajati, nagrađivanje po učinku bit će u nekim šibenskim trgovinskim organizacijama mrtvo slovo na papiru.

Mjere za daljnji razvoj raspodjele i samoupravljanja

Sprovođenje odgovarajuće politike raspodjele u radnim organizacijama neposredno je vezano s proizvodnjom, za troškove proizvodnje i kadrove. Na tom planu je posljednjih godina na šibenskoj općini zabilježen korak naprijed, osobito u primjeni stimulativnijih oblika nagrađivanja. U trećoj godini primjene novog privrednog sistema sindikalne organizacije su prema svojim mogućnostima težile da se unutrašnja raspodjela što više približi principu raspodjele prema radu. Upravo s uvođenjem takvih oblika raspodjele rješavana su i mnoga druga pitanja od značaja za proizvodnju i produktivnost, za racionalnije poslovanje, za bolju organizaciju rada, za humanije međuljudske odnose, i slično. Posljednjih godina uočene su stanovite slabosti koje su se ponegdje očitovale u odstupanju od nekih principa u unutrašnjoj raspodjeli. Međutim, kada su one bile otklonjene, rezultati poslovanja bili su kudikamo bolji.

To je bio rezultat prije svega uloženi napore od strane radnih organizacija koje su svoju aktivnost usredotočile na povećanu proizvodnju i sniženje cijena. Takvih primjera dobrog poslovanja bilo je u Tvornici lakih metala »Boris Kidrič«, u Tvornici elektroda i ferolegura, u poduzeću »Luka« i trgovačkim poduzećima. Osjetno povećanje proizvodnje i čistog prihoda zabilježeno je gotovo u svim radnim kole-

ktivima i u adekvatno povoljnijim materijalnim uvjetima porasli su osobni dohoci u prosjeku za oko 20 posto.

Novi privredni sistem teži daljnjem usavršavanju, pa je u vezi s tim potrebno pristupiti studioznoj analizi svih faktora u procesu proizvodnje. Prvi pokušaji na tom planu poduzeti u TLM »Boris Kidrič« dali su vidne rezultate. U ovom tvorničkom kolektivu raspodjela se provodi po radnim jedinicama, pa su obuhvaćeni gotovo svi radnici u osnovnoj proizvodnji. Da bi se taj sistem još više usavršio, potrebno je mnogo napora ne samo u sprovođenju temeljitije dokumentacije i utvrđivanja planskih zadataka na nivou poduzeća nego, u isto vrijeme, i na utvrđivanju planskih zadataka u ostalim službama. Za ostvarenje takvih oblika raspodjele potrebna je pomoć organa upravljanja i društveno-političkih organizacija. U provođenju politike raspodjele neophodno je da se i odgovarajući faktori u komuni više založe, jer su upravo njeni osnovni zadaci najvećim dijelom sadržani na ispomoć, kako bi i na taj način unutrašnja raspodjela u radnim organizacijama stalno poprimala savršenije oblike.

Primjena uputstava i sporazuma o jedinstvenim pokazateljima za utvrđivanje poslovnih uspjeha radnih kolektiva predstavlja također daljnji korak u davanju još veće samostalnosti radnim organizacijama.

ma na sektoru reguliranja raspodjele čistog prihoda. Međutim, ostaje otvoreno pitanje u kolikoj su mjeri radne organizacije težile da svoje poslovanje usmjere u tom pravcu.

I u ostalim oblastima, kao što su prosvjeta, kultura, zdravstvo i socijalno osiguranje, zapaženi su vidni uspjesi, a naročito u onima u kojima organi upravljanja djeluju duže vrijeme. To se naročito očituje na području školstva, gdje je nemoguće zamisliti život i rad bez organa upravljanja.

Izrada statuta i njegovo konačno usvajanje omogućava svakoj radnoj organizaciji da analitički i s punom društvenom odgovornošću regulira osnove i načela za cjelokupni rad u kolektivima. To su, u prvom redu, pitanja poslovne suradnje, organizacije rada i samoupravljanje, zatim reguliranje prava i obaveza radnih ljudi u radnom odnosu, pitanja unutrašnje kontrole, politika raspodjele, uvođenje skraćenog

radnog tjedna i čitav niz drugih pitanja od vitalnog značaja za radne organizacije i društvene institucije. Statut, također, predstavlja snažan faktor u daljnjem razvoju i usavršavanju socijalističkih društvenih odnosa, kako je to istaknuto i u Ustavu SFRJ.

3. šibenski arhipelag

Ovo su samo fragmenti iz diplomskog rada Ante Kale, prerađeni i prilagođeni novinskim napisima, koje koristimo da bismo ukazali na mogućnosti koje ima naš kraj za razvoj turizma.

Zlarin

Zlarin se nalazi na desnoj strani pri ulazu u Šibenski kanal.

On je djelomično sastavljen od krednog dolomita a djelomično od krednog vapnenca. Na izrazitoj spojnici između te dvije formacije nastala je draga, od koje je dio potonuo pod more i tako je nastala velika uvala u kojoj se smjestilo istoimeno naselje.

Raspadanjem dolomita nastaje pjeskovita glina na kojoj dobro raste prirodna vegetacija, a na vapnenastoj formaciji nalazi se slaba paša.

Zlarinjani su jedini lovci koralja na našoj obali. Koralji se nalaze na rijetkim grebeni-

ma u dubini od 30 do 200 metara. Stari koraljari poznavali su »pošte« (položaje) za lov koralja koje nisu nikome kazivali, tako da u njihovom smrću mnoge »pošte« postale tajna za ostale lovce. Koraljarstvo može biti vrlo usodna privredna grana naše obale, samo bi trebalo bolje organizirati njihov lov, brušenje i prodaju.

Na brdu Klepac nalazi se jedna interesantna špilja. S toga brda pruža se veličanstven pogled na more, otoke i otočić, na ostrice i uvale, na mnoga okolna mjesta, daleka brda i planine. Ugodne su šetnje kroz polje po uređenim putevima. Svuda nakolo zelene se vinogradi, masline, bademi, smokve, grmlje i borove šumice.

Lijepo i čisto mjesto, lijepo i

bistro more, dobar hotel u borovoj šumici sa svojim kupalištem, gostionice, dobra voda i cesta brodska veza sa Šibenikom — privukli su brojne strane i domaće goste na ovaj otok

Krapanj

Krapanj je malen i ravan otok, udaljen 6 morskih milja od Šibenika.

Ime ovom otoku dolazi od grčke riječi »kopranos« a znači blato. Vjerojatno su grčki geograf dali Krapnju ime po Jadrotovčkom blatu, gdje otočani imaju danas svoje posjede ili su mu možda dali ime po tome što je za plime dio dolazio pod razinu mora, jer je vrlo nizak, pa mu je na rubovima ostajalo blato. Otočić je udaljen od kopna 400 m. Na njemu nije bilo stanovnika, osim jednog samostana, sve do polovine XV stoljeća, a onda je u nekih 50 godina došlo oko 200 obitelji gonjenih od Turaka, jer im je u bio sigurniji život. Ti doseljenici bili su Dinarci, koji su sa sobom donijeli i svoju nošnju, koju još i danas nose.

Krapanjci su proveli podjelu rada kakvu ne susrećemo ni na jednom drugom otoku na Jadranu. Žene ukrcavaju svoje magarce, mazge i ovce i svako ih jutro voze na kopno na pašu. One se bave poljoprivredom, a muškarci vadenjem spužava i ribarstvom. Taj otok katkada ima neobičan izgled. Na njemu se vide muškarci s brojnom djecom, a žene za to vrijeme rade u polju. U drugom slučaju vidimo same žene s djecom, a muškaraca se ne može nigdje vidjeti, jer svi odu na more. To predstavlja veliku atrakciju za mnoge posjetioce.

Ovo je jedan od rijetkih otoka na našoj obali, čiji se stanovnici bave vadenjem spužava. Stariji mještani pričaju da ih je tom zanatu privukao neki Ante, rodom Grk, koji je tu došao iz krajeva gdje su se ljudi bavili tim poslom.

Krapanj spada među najmanje naseljene otoke na našoj obali. Isto tako, on je i najgušće naseljen otok i spada među najinteresantnije naše otoke, s obzirom na svoj izgled; potpuno je ravan, a nije ni metar iznad mora.

Šibenski arhipelag obiluje izvanrednim prirodnim ljepotama (osobito Kornatsko otočje), blagom klimom i kulturno-historijskim osobitostima, što stvara povoljne uvjete za razvitak turizma — koji ovdje još uvijek nije našao svoje pravo mjesto. Ta kompleksna privredna grana, u kojoj se može zaposliti, bilo direktno ili indirektno, velik broj zasađ nedovoljno zaposlenog stanovništva, nije dovoljno razvijena i ne odgovara stvarnim mogućnostima koje pružaju ovi otoci. Istina, nekima od njih nedostaju osnovni preduvjeti za razvitak turizma, kao struja voda i ugostiteljski objekti, a za Kornatsko otočje, koje spada među najljepše predjele u našoj zemlji, nema ni redovne brodske linije u ljetnim mjesecima, tako da ono leži otčijepljeno od turističkog svijeta.

Velika je šteta da su prirodne ljepote šibenskog arhipelaga slabo poznate i pristupačne domaćim i stranim posjetiocima. S manjim materijalnim ulaganjima i dobro smišljenom i organiziranom propagandom i informativnom službom turizam bi se u bliskoj budućnosti svrstao u red najrazvijenijih djelatnosti ovog područja.

J. Č.

Polugodišnja ocjena

Krivicu za slab polugodišnji uspjeh na našoj školi naveliko snose učenici. No na tome ne možemo ostati. Treba da sagledamo objektivne i druge okolnosti koje u tome odlučuju. Škola broji 516 učenika, a od toga samo je 200 pozitivnih. Mišljenja sam da za slab uspjeh u I razredima nisu krivi samo učenici i profesori, već i loše predznanje s kojim su učenici došli iz osnovnih škola.

Ne može se oprostiti učenicima ostalih razreda koji snose veću krivicu za neuspjeh.

Uspjeh ne zadovoljava

Tu još uvijek postoji izvestan broj dezinteresiranih učenika i bez volje upisanih u ovu školu.

Ali ima tu i opravdanih razloga. U svim razredima ove škole ima velik broj učenika putnika, čiji su uvjeti života daleko teži od uvjeta života učenika iz grada. Moram da napomenem i to da naša škola ima velik broj učenika sa sela koji su nastanjeni po privatnim stanovima u gradu. Mnogi su od tih učenika materijalno nesređeni, te se u toj »materijalnoj borbi« i gube.

Kontrola saobraćaja

Saobraćaj iz dana u dan postaje sve gušći, osobito u samom gradu. Iako su saobraćajni organi učinili sve da reguliraju gradski saobraćaj na najbolji mogući način, Šibenik je u tom pogledu još uvijek, poput drugih dalmatinskih gradova, nepodesan i »nediscipliniran« grad. Frekvencija saobraćaja u pojedinim satima dostiže kulminaciju: u to vrijeme pojačava se i kontrola. Nakon niza saobraćajnih nezgoda u prošloj godini, u kojima je bilo i smrtnih slučajeva, sada je nastalo stanovito »zatišje«, ali prekršaja još uvijek ima; čine ih mnogi: i pješaci, i biciklisti, i motoristi, i vozači kola, i zaprežna vozila itd. Nije rijedak slučaj da na cesti izvan grada uveče odjednom ugledate grupu biciklista kako bezbrizno vozi gotovo sredinom kolovoza, bez ikakva svjetla. Automobil pretiču na opasan i nedozvoljen način, motoristi voze prebrzo kroz grad, a pješaci prolaze ulice na svim mjestima.

Sve su to potencijalne opasnosti koje u svakom trenutku mogu ugroziti živote ljudi. Saobraćajni organi su zbog toga pojačali kontrolu i u samom gradu i na cestama. Mjere kontrole i upozoravanja, pa i kažnjavanja, već pokazuju u rezultatima.

Drniš

Izvanredna konferencija SK

POZIV NA AKCIONO JEDINSTVO

U vijećnici Skupštine općine u Drnišu, prošlog je petka održana izvanredna konferencija Saveza komunista drniške općine. Pored izabranih delegata u osnovnim organizacijama, članova Općinskog komiteta i nekoliko gostiju, konferenciji je prisustvovao predsjednik Ideološke komisije Kotarskog komiteta SK Split Jure Franičević i član Revizione komisije KK SK Draško Jurišić. Na konferenciji je podnesen referat o narednim zadacima, saslušan izvještaj delegata za VIII kon-

gres SKJ i izabrani delegati za V kongres SKH i II kotarsku konferenciju SK Split, te članovi Kontrolne komisije Općinskog komiteta u Drnišu.

Referat sekretara Općinskog komiteta SK o narednim zadacima bio je prozet zaključcima i odlukama Osmog kongresa SKJ. Ivan Jurić je istakao da brz rast materijalnih mogućnosti drniške općine nije praćen odgovarajućim stupnjem razvitka socijalističkih društvenih odnosa. Još se uvijek ozbiljnije zaoštaje za stvaranjem takve klime u radnim organizacijama i u-

stanovima koja bi omogućila afirmaciju radničkog upravljanja i odlučivanja. Malo se učinilo na realizaciji principa raspodjele prema radu i stimulativnijim oblicima nagrađivanja.

U izvještaju se zatim govori o prevazilaženju zanatskog mentaliteta u industrijskoj proizvodnji i o procesima integracije u poljoprivredu. Priliv poljoprivrednog stanovništva u industriju, zapošljavanje bilo gdje i pod svaku cijenu stvara znatne ekonomske, stambene i druge probleme. U općini se

odvija nagli proces raslojavanja sela.

Situacija u rudarstvu je teška — istakao je u svom izvještaju sekretar Općinskog komiteta SK. Veliki gubici u poslovanju Boksitnih rudnika u Drnišu nameću kao nuždu likvidaciju ove privredne organizacije. Zajednički problem gotovo u svim radnim organizacijama drniške općine predstavljaju niski osobni dohoci, pa u takvim uvjetima princip nagrađivanja prema radu, bez stvarne materijalne sadržine, teško je provesti. U uvođenju sistema dohot-

ka u društvenim službama i ma među rukovodiocima, o slabostima u radu organa Skupštine općine, o teškoćama rudarstvu, promjeni privredne strukture, nerazvijenosti osnovnih organizacija, SK, uskraćivanju u pravima radnog čovjeka, potrebi kritike, pogrešnom shvaćanju principa rotacije i novom financiranju prosvjetnih radnika.

ma među rukovodiocima, o slabostima u radu organa Skupštine općine, o teškoćama rudarstvu, promjeni privredne strukture, nerazvijenosti osnovnih organizacija, SK, uskraćivanju u pravima radnog čovjeka, potrebi kritike, pogrešnom shvaćanju principa rotacije i novom financiranju prosvjetnih radnika.

Pozdravivši učesnike izvanredne konferencije SK u Drnišu u ime Kotarskog komiteta SK Splita, Jure Franičević je najprije govorio o ostvarenju vodeće uloge komunista — ističući da se tu traži, u prvom redu, viši ideološki nivo i raznovrsniji oblici rada. Stavove VIII kongresa SKJ treba suočavati s konkretnom problematikom. Potrebna je aktivnost, a ne ostanje na teoretskim uočavanjima. Politička rukovodstva u komuni moraju da stvore takvu klimu koja će omogućiti svakome radnom čovjeku da ispolji maksimum svojih sposobnosti.

Učesnici izvanredne konferencije izabrali delegate za V kongres SKH, i to: Momčila Kovačevića, tokara, Nikicu Miodraga, rudara, Ivana Jurića, sekretara OK SK i Mariju Radas, službenika. Za delegate za Kotarsku konferenciju izabrani su Stipe Brkulj, Ivica Pamuković, Ante Ožegović, Ante Širinić i Dara Đaković. Izabrano je i sedam članova Kontrolne komisije Općinskog komiteta.

Na kraju konferencije usvojeni su zaključci i poslani pozdravni telegrami CK SKJ, CK SKH i KK SK Splita. (c)

ne treba govoriti, jer se dom ne čisti. Trebalo bi investirati nekoliko milijuna da se dom popravi, ali onaj tko bi želio nema sredstava, a oni koji bi mogli okrenuli su pogled na stranu. Omladina je pokazala svoju aktivnost, ali ono što su popravili je neznatno. Nekada je u dvorištu doma po-

stojalo mjesto za igranke, sada je oko doma sve zagađeno. Zato građani opravdano osuđuju takav stav prema domu i apeliraju na komunu da se taj objekat popravi i ponovo vrati u nj bujan život kakav je nekada postojao u Kistanjama i okolici. **Boško Pečić**

Čudno je da se o svemu tome nitko ne brine. Mnogi pojedinci grade nove grobove, ali neka »mora« dođe po noći i sve ruši pred sobom. Kako na to gledaju društvene snage, posebno SK i SSRN? Da li će se Komisija za vjerska pitanja Skupštine općine Sibenik sjetiti da se to pitanje jednom pokrene, jer takvog razaranja i uništenja gotovo je nemoguće više naći. **Pečić Boško**

Predizborne aktivnosti

Poslije brižljivog rada Izborne komisije Općinskog odbora SSRN na utvrđivanju kriterijuma održani su prvi sastanci podružnica Socijalističkog saveza na kojima su predloženi kandidati za nove odbornike.

Raspravljajući na sastancima o radu Skupštine općine, birači su konstatali da su dosadašnji odbornici veću aktivnost pokazivali u raspravama na sjed-

nicama, a manje su inicijative ispoljili na terenu, ne ostvarivši potrebnu i stalnu vezu s biračima u svojim izbornim jedinicama, te da bi trebalo povećati broj delegiranih žena i omladine, i da se promijeni stručna struktura odbornika u skladu s privrednim razvitkom komune.

Isticanje i predlaganje kandidata u drniškoj općini bit će završeno do 7. veljače.

Bukovica Zaboravljeni DOM KULTURE

Izgradnja Doma kulture u Kistanjama trajala je punih 12 godina, od 1922. do 1934, a rad se odvijao dobrovoljno. On je i za vrijeme stare Jugoslavije bio mjesto društvenog života Kistanja i okolice.

Dom je okupljao građane Kistanja i okolice i tokom II svjetskog rata, u danima kada je on bio u rukama svojih oslobodilaca. Posebnu ulogu ovaj dom odigrao je nakon oslobođenja, jer je on bio kulturno žarište velikog dijela Bukovice. Tu su dolazile u posjetu razne dramske sekcije, vršena su gostovanja. Jednom riječi, dom je u kulturno-zabavnom životu predstavljao žarište i bio podstrek mnogim selima da krenu putem kojim su išle društvene snage Kistanja.

Međutim, već nekoliko godina taj je dom zaboravljen. Nitko o njemu ne vodi računa. Ne zna se ni tko s njim upravlja. Zalosna, ali istinita slika ovoga objekta govori samo o sjećanjima da se ovdje nekada odvijao raznovrstan društveni život. Danas je sve zamrlo. Nema više kino-predstava, nema priredaba. Omladina Kistanja i okolice prepuštena je sama sebi. Izbljednula slova na vratima i prozorima ubjedljivo govore da je tu nekada bila čitaonica i knjižnica sa bogatim izborom knjiga i ostalim inventarom za razonodu, da je

tu zamrlo kino »Krka«, a televizijska antena na domu ukazuje da je društvo »Socijalistička žena« priredivalo TV program. Tu je prošle godine, prilikom održavanja priredbe, omladina ubila dvije zmije. Nije teško odgonetnuti odakle zmije dolaze. U domu ima podrum bez vrata koje je leglo raznih gmizavaca.

Prava slika sadašnjeg stanja doma je slijedeća: krov je srušen, kiša prodire gdje hoće, zidovi upropašteni, plafoni, stolarija i podovi — sve istrulo. Jednom riječi, zgrada nije više ni za kakvu upotrebu. Kad se održavaju zborovi građani, imaju prilike da odu u dom i pokisnu. O higijeni i

Groblje o kojem nitko ne vodi računa

Poznato je da su već prije dvije godine groblja prešla u komunalno vlasništvo zajednice, pa je potrebno da zajednica o njima i vodi računa. Međutim, kad bi netko posjetio skradinsko groblje na brdu, bio bi nesumnjivo iznenađen. Ta bi ga slika podsjećala na barbarsko naselje, na ono što nije dolično ljudskom dostojanstvu.

Zida oko groblja nema. Naziru se samo konture nekadašnjeg

postojanja. Gotovo svi nadgrobni spomenici su razbijeni i na sve strane razbacani. Fotografije razbijene. Mnogi grobovi otkriveni, pa je moguće lako da se i pokojnici vide, a mušice nad grobljem i ovim starodrevnim gradićem kolo razigravaju. Sva je sreća da se do sada nije pojavila neka opasna bolest, ali ako se to ne zaštiti i to je moguće.

Čudno je da se o svemu tome nitko ne brine. Mnogi pojedinci grade nove grobove, ali neka »mora« dođe po noći i sve ruši pred sobom. Kako na to gledaju društvene snage, posebno SK i SSRN? Da li će se Komisija za vjerska pitanja Skupštine općine Sibenik sjetiti da se to pitanje jednom pokrene, jer takvog razaranja i uništenja gotovo je nemoguće više naći. **Pečić Boško**

PROGRAM FILMOVA U VELJAČI

KINO »ZORA« U DRNIŠU

- francusko-sovjetski film »Misija Leona Garosa« (2)
- talijanski film »Svi zaljubljeni« (4)
- američki film »Čovjek sa zlatnim koltom« (6. i 7)
- engleski film »Noć koja se pamti« (9)
- sovjetski film »Zvezdana braća« (11)
- jugoslavenski film »Oklopljeni voz« (11)
- američki film »Slatka ptica mladosti« (13. i 14)
- talijanski film »Iz dana u dan bez nade« (16)
- jugoslavenski film »Sretno, Kekec« (18)
- američki film »Njihalo strave« (20. i 21)
- sovjetski film »Čapajev« (23)
- engleski film »Nenajavljeni sastanak« (25)
- američki film »Rio Bravo« (27. i 28)

KINO »SLOBODA« U SIVERICU

- američki kinemaskop »Nemirne godine« (2)
- švedski film »Pouka o ljubavi« (4)
- američki kinemaskop (kol) »Najbolje od svega« (6. i 7)
- norveški film »Mladi grešnici« (9)
- mađarski kinemaskop (kol) »Zlatni čovjek« (11)
- američki film (kol) »Posljednji voz iz Gun Hila« (13. i 14)
- francuski kinemaskop »Okus nasilja« (16)
- američki kinemaskop (kol) »Slatka ptica mladosti« (23)
- talijanski film »Garsonijera« (25)
- austrijsko-francuski film »Obožavana Julija« (27. i 28) (c)

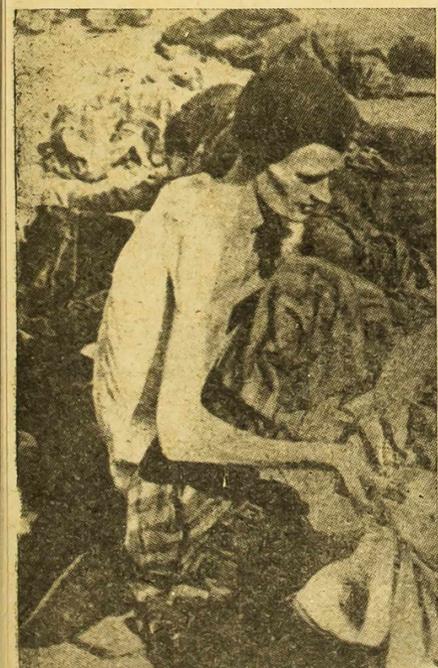
MALI OGLASNIK

Izgubio sam lične i porodične slike na putu od Sibenika

do Splita. Nalaznik neka pošalje pouzecem uz vrijednost od 2.000 dinara na adresu: Ivoci-Branko Đala Banat.

Dvije godine u nacističkim logorima

Piše T. Dean preživjeli logoraš iz Dachau-a

Monstruozni logor

PRIBLIŽAVA SE OSLOBODENJE

Logor Matenchheim nalazio se u neposrednoj blizini vojnog aerodroma. Sa sjeverne strane od njega nas je dijelila samo bodljikava žica ispunjena, kao i obično, strujom visokog napona. Gotovo svake noći proiziljavali smo alarme, pa smo morali od-

laziti u posebno iskopane jame unutar logora. Jednog dana avioni su, mitraljirajući vojne objekte, pogodili jednu od logorskih baraka i tom prilikom su nastradala dva zatvorenika. Nakon nekoliko višednevnih nadlijetanja i mitraljiranja doletjelo je više od pedeset savezničkih aviona, koji su napadali aerodrom najprije obrušavanjem na protuavionska gmejzda, a zatim su uništili oko dvadesetak aviona koje su zatekli na aerodromu i zapalili skladište municije. Ono je kao buktnja gorilo dan i noć uz stalnu prijetnju po nas. Može se zamisliti, iako u opasnosti, s koliko smo radosti proiziljavali taj događaj. Nakon potpune likvidacije aerodroma saveznički avijatičari nisko su nadlijetali logor i mahali nam rukama i krilima aviona. Neki od esesa tom su prilikom otvarali puščanu vatru na avione, ali, na naše zadovoljstvo, bez pogodaka.

U to vrijeme artiljerijski napadi savezničkih armija, koje su nastupale i sa istoka i sa zapada, bili su sve češći i glasniji. U logoru je situacija, naročito u pogledu ishrane, bila sve teža, jer se u svim vidovima života u Njemačkoj osjećala potpuna anarhija, a sve rezerve išle su na front. Zatvorenici su masovno umirali. Broj preživjelih, i pored dolazaka novih transporta, sveo se na svega nekoliko stotina. Jednog od tih dana svrstali su nas u kolonu i ponovo smo krenuli u neizvjesnost. Bilo je to krajem veljače ili početkom ožujka 1945. godine. Ovog puta su nas strpali u kamione i poslije svega nekoliko sati vožnje istovarili su nas u Waldlageru.

U BUNKERIMA U KOJIMA SU SPALJIVALI TIFUSARE

Bio je to neobičan logor, s malim brojem baraka za stanovanje, a u većem dijelu sastavljen od armirano-betonskih kućica polukružnog oblika, bez prozora i s malim željeznim vratima u pročelju. Preživjeli logoraši koje smo tu zatekli pričali su nam da su u tim kućicama zatvarani tifusari i zatvorenici oboljeli od drugih zaraznih bolesti. Iz tih bunkera rijetko su se vraćali u život. Broj umrlih u tom kao i u mnogim logorima sigurno nije evidentiran, ali masovnost umiranja i likvidacije najbolje potvrđuju bezbrojne grobnice bezimernih u blizini logora. Svi oni koje smo zatekli, a i nas oko 300 novodošlih bili smo na izmaku snaga. Bila su to tijela koja su manje hodala a više puzala. Ja sam, kako sam poslije dva mjeseca utvrdio, težio 49 kg. Količine hrane koje smo dobivali nisu sadržavale ni 100 kalorija dnevno, a stanje mnogih je bilo takvo da više nisu ni osjećali potrebu za ishranom. U toj općoj situaciji nismo više išli ni na rad. Odmah po dolasku u ovaj logor osjetili smo da se ne primjenjuje režim pritiska i stalnog maltretiranja. Bilo je više slobode kretanja i međusobnog sastajanja. Već u ožujku primijetili smo da se među stražarima nalazi izvjestan broj običnih vojnika Wehrmackta. Esesovski kadar je pomalo nestajao. Sto su se savezničke armije više približavale ovom dijelu Njemačke, oni su sve više odlazili ili su SS uniforme zamjenjivali običnim,

vojničkim. Jedno jutro, otprilike dvadesetak dana prije oslobođenja, bili smo jako začuđeni kad smo na jarbolu u krugu logora ugledali kako leprša zastava crvenog križa. Naš logor je, prema odluci novog komandanta, koji se u međuvremenu izmijenio, proglašen za lazaret. Bio je to dvostruki praznik za nas. Znali smo da nas neće likvidirati, a oslobođenje smo očekivali svakog dana. Među zatvorenicima se osjećao veliki nemir. Tih noći nismo uopće spavali, plantjeli smo čežnjom za slobodom i snovima o životu nije bilo kraja. Međutim, poučeni teškim iskustvom logorovanja bili smo ipak oprezni. Organizirali smo noćna dežurstva u barakama i straže snabdjevene noževima. Tih dana borbe su se već odvijale na terenu Bavarске.

POSILIJE OSLOBODENJA NIJEMCI SU NAS SE BOJALI I MRZILI NAS

Petog svibnja 1945. godine oko 10 sati u neposrednoj blizini logora pojavio se prvi američki tenk, a za njim još nekoliko, pa onda kolone s vojnicima, koji su cestom pored logora išli dalje. U logoru je nastao urnebes. Vikali smo, pjevali i plakali istovremeno. Bilo je međutim dosta zatvorenika psihički potpuno uništenih, apatičnih, koji su samo buljili kroz žičane ograde. Mnogi su gmizali po zemlji, lamatali rukama i nogama i kreveljili usta iz kojih, zbog slabosti i iscrpljenosti, nije izlazio glas. Jednom riječi, u logoru je zavladalo anarhično stanje i grupe i pojedinci raznih narodnosti i jezika krenuli su u raznim pravcima. Izgladnjela tijela navala su tada na stanove i skladište logora u potrazi za hranom i odjećom i mnogi su, nenaviknuti na normalnu ishranu, nastradali u velikim mukama. Jedna grupa od oko desetak zatvorenika, misleći da je alkohol, ispla je neku bistru, ali otrovnu tekućinu i poslije svega pola sata izgarali su na zemlji u najgroznijim bolovima. Bili su potpuno pretvoreni u zelenu sluz koja je strašno zaudarala. U času oslobođenja svi smo se znatiželjno okupili oko američkih blindiranih kola i na raznim jezicima razgovarali s vojnicima. Na jednom od tenkova primijetili smo dva bivša SS stražara preobučena u uniforme Wehrmackta. Rekli smo to američkim vojnicima i tražili da ih skinu. Međutim, nisu nam dozvolili da im se približimo. Spasili su ih i odveli dalje, ali ne sve. Neki od njih nisu mogli izbjeći zasluženu kaznu i gnjev mučenih i prežrenih.

Još istog dana svrstali smo se u grupe koje su napuštale logor u raznim pravcima. Ceste su bile tih dana prekrivene živim leševima u prugastim uniformama. Nijemci su nam se sa strahom, pomiješanim mržnjom i gadenjem, uklanjali s puta. Još uvijek, pored svega onoga što su vidjeli i preživjeli, oni su u nama gledali kriminalce. Mi smo se, međutim, ispunjeni vjerom u bolji život i gori što smo izdržali najgroznije muke bestijalne nacističke mašinerije, vraćali ponosno u oslobođenu domovinu!

K R A J

SRIJEDOM U SEDAM

RODENI

Javna tribina Radničkog sveučilišta

Srijeda, 3. II — ZLATNA NIT — AUTO-CESTA — PREMA SREDNJEM PRIMORJU. Predavač: prof. dr. Josip Roglič.

Srijeda, 10. II — MEĐUNARODNI RADNIČKI POKRET I SKJ. Predavač: Paško Periša. Dvorana DIT-a. Početak u 19 sati.

KINEMATOGRAFI

»TESLA«: premijera francuskog filma — AUSTERLIC — (do 9. II).

»20. APRILA«: premijera engleskog filma — GORKA ZRTVA — (do 9. II).

»SIBENIK«: američki film — NA DIVLJEM ZAPADU — (do 4. II).

Premijera talijansko-američkog filma — ALADINOVA CAROBNA LAMPA — (5—10. II).

DEZURNE LJEKARNE

Do 5. II — I narodna — Ulica Božidara Petranovića.

Od 6—12. II — II narodna — Ulica bratstva i jedinstva.

VJENCANI

Erceg Ante, stolar — Stančić Božidara Petranovića.

Milka, domaćica; Barić Ivan, podoficir JRM — Vukorepa Ne-

željko, Paška i Slavke Klisović; Dragan, Vojislava i Marije Radečić; Gojko, Vojislava i Marije Radečić; Joško, Ivana i Janje Skugor; Zvezdana, Milivoja i Milene Sandić; Duša, Vinka i Jelene Erak; Milorad, Petra i Nevenke Dobrijević; Ilica, Jose i Danice Zurić; Danko, Nemanje i Olge Vasiljević; Jasminka, Dragutina i Silvije Veldić; Milan, Marka i Tonke Plenča; Mario, Marka i Draženke Juraga; Melba, Vladimira i Anke Ramljak; Darko, Frane i Vjekoslava Jurić; Majda, Ljube i Tone Brnadić; Vladica, Ljubiše i Zagorke Milenković; Andriana, Ante i Bosiljke Rajić; Neda, Ljubice Slamić; Marija, Jovana i Anđe Pavlica; Antonije, Vojislava i Zdenke Lainović; Sandra, Ante i Slovenke Jajac; Joško, Krešimira i Olge Čular; Ljiljana, Ante i Antice Gruja; Ante, Ivana i Ane Pulić i Nikica, inž. Ive i Elvire Grgas-Svirac.

djeljka, domaćica; Jokić Božidar, telefonista — Cigić Jaka, radnik; Bumber Jere, mehaničar — Vukorepa Anka, službenik; Catlak Nikola, bravar — Rašini Nada, domaćica i Radović Ante, pomorac — Radović Jelda, domaćica.

UMRLI

Rak Kata rođ. Akmadžić, stara 53 godine; Saitović Mirko Rifata, star 1 mjesec; Stella Sime pok. Josipa, star 82 godine; Radečić Gojko, Vojislava,

star 1 dan; Strbac Đuro Mijin, star 33 godine; Berović Mate pok. Sime, star 66 godina i Balin Marica rođ. Jakovljević, stara 82 godine.

MALI OGLASNIK

KOMPLETNU spavaću sobu sa sušama prodajemo uz vrlo pristupačnu cijenu. Ponude slati na redakciju lokalnog tjednika — Sibenik ili na telefon 25—62.

O B A V I J E S T

PROIZVODACIMA GROŽDA I POLJOPRIVREDNIM ZADRUGAMA

Naše će poduzeće od 15. II do 14. III 1965. godine vršiti ugovaranje prodaje grožda i drugih proizvoda berbe 1965. Ugovaranje prodaje, odnosno kupnje vršit će se preko zadruga; ako ove to prihvate. Ukoliko dođe do ovoga, neprihvatanja, ugovaranje će se vršiti neposredno. Naše ovogodišnje cijene su:

Sortiment	Za 1 stepen sladora din	Oček. pros. slador	Za 1 kg mogućih din
— maraština	4,0	22	88
— debit	2,8	20	56
— trbljan	2,3	17	39
— babić-primo-štenski	3,2	21	67
— babić-tamni	2,7	21	56,7
— plavina-tamna	2,5	20	50
— ostale sorte i svi-jetlije crne	2,3	17	39

Napomene: U nastojanju da dođemo do najviše mogućih količina grožda, jer nam vino proizvedeno u našem pogonu omogućava povoljniji plasman na tržištu i da cijene budu prihvatljive za proizvođača grožda, odlučili smo se na povećanje cijene (u odnosu na cijene u vrijeme berbe 1964.) u iznosu od 10 do 60 para po stepenu sladora. Time se izlažemo velikom riziku ako ne uspijemo preuzeti mnogo veće količine (400 do 500 vagona). Međutim, mi pretpostavljamo da će organi komune poduzeti mjere koje su već i prije trebale biti poduzete, pa ćemo tako, uz prihvatljive cijene, osigurati potrebne količine.

Ovim putem, istovremeno, molimo zadruga da nam dostave svoje potrebe za sadnim, rasadničkim i drugim materijalom, kako bismo mogli predviđati njegovu proizvodnju na našoj vlastitoj ekonomiji ili nabavu sa strane.

Ako organi komune budu imali teškoća u provođenju potrebnih mjera radi toga što su u pitanju postojeće količine vina, mi smo spremni da, suprotno svome stavu, vršimo kupnju i vina zaključno sa 31. III 1965. Ova mjera bi se provodila samo za ovu, a nikako i u narednim godinama, jer to utječe i na ekonomičnost poslovanja.

»VINOPLOD«-VINARIJA SIBENIK

BIRO ZA STAMBENU IZGRADNJU SIBENIK

Na temelju člana 33, 43. i 44. Zakona o financiranju stambene izgradnje (Službeni list SFRJ br. 47/59) Biro za stambenu izgradnju općine Sibenik donio je Odluku kojom se raspisuje

NATJEČAJ

za dodjelu kredita društveno-pravnim osobama i osobama u radnom odnosu za kupnju stanova na kredit koji će se graditi kao II etapa stambene novogradnje u Težačkoj ulici u Sibeniku na predjelu zvanom »Bunari«.

Stanovi za kupnju — grade se jednosobni, dvosobni i trosobni — ukupno 15 stanova, i to:

- a) jednosobni stanovi neto-površine m² 40,00 na I, II, III i IV katu, uz cijenu od **din 3.800.000**
- b) jednosobni stan na V katu neto-površine m² 29,16, uz cijenu od **din 2.800.000**
- c) dvosobni stanovi neto-površine m² 59,22 na I, II, III i IV katu, uz cijenu od **din 5.600.000**
- d) dvosobni stan na V katu neto-površine m² 46,08 uz cijenu od **din 4.400.000**
- e) trosobni stanovi neto-površine m² 88,58 na I, II, III i IV katu, uz cijenu od **din 8.500.000**
- f) trosobni stan na V katu neto-površine od m² 71,84, uz cijenu od **din 6.800.000**

U cijenu stana zaračunati su troškovi otkupa zemljišta, uređenje imovinsko-pravnih odnosa, projektiranje, nadzora gradnje iz svih komunalija, sa uređenjem okoliša i izgradnjom dviju garaža.

Stanovi koji se kreditiraju po ovom natječaju bit će useljivi najkasnije do kraja 1966. godine.

Označena cijena stanova je fiksna prema današnjim tržišnim cijenama, a tražički kredita po ovom natječaju ulažu i dio vlastitih sredstava kao obavezno učešće prema niže navedenim minimalnim uvjetima.

Učesnici u ovom natječaju podnose prijavu u zatvorenom omotu sa naznakom na omotu »Za natječaj za dodjelu kredita za izgradnju stanova u Težačkoj ulici u Sibeniku na predjelu zvanom »Bunari«.

Rok za podnošenje prijave za dodjelu kredita po ovom natječaju je 20. II 1965. godine.

Minimalni uvjeti za dodjelu kredita za kupnju stanova na kredit jesu:

- a) vlastito učešće od najmanje 50% u gotovu od navedene cijene koštanja stana,
- b) kamatna stopa od najmanje 2% godišnje,
- c) rok otplate kredita najduže 25 godina od useljenja u stan.

PREDNOST U NATJEČAJU IMAJU ONI KOJI:

- a) ranije uplate učešće
- b) ponude veće učešće od minimalnog
- c) ponude kraći rok otplate od najdužeg
- d) ponude veću kamatu od minimalne.

Rezultat ovog natječaja bit će objavljen najkasnije do 28. veljače 1965. godine na oglasnoj ploči Skupštine općine Sibenik, kod Komunalne banke Sibenik, te u »Sibenskom listu«.

BIRO ZA STAMBENU IZGRADNJU SIBENIK

OPĆINSKI FOND ZA STAMBENU IZGRADNJU SIBENIK

Broj 1/65.
Sibenik, 1. veljače 1965. god.

Na temelju člana 10, 33, 43 i 44 Zakona o financiranju stambene izgradnje (Sl. list SFRJ br. 47/59) te člana 20 do 23, 31, 34 i 35 Pravila fonda, Upravni odbor Općinskog fonda za stambenu izgradnju Sibenik, na prvom redovnoj sjednici, održanoj 1. veljače 1965. godine, donio je odluku da se raspiše

VIII natječaj

za dodjelu kredita iz Općinskog fonda za stambenu izgradnju Sibenik osobama u radnom odnosu i onima s njima izjednačenim (radnicima, službenicima, umirovljenicima, ratnim i mirovno-dopskim invalidima) za dovršenje izgradnje, dogradnje i nadogradnje, te za veću adaptaciju (popravlak) stambenih zgrada na području općine Sibenik.

UKUPNI IZNOS KREDITA KOJI ĆE SE DODIJELITI IZNOSI DINARA 120.000.000.—

od čega za korištenje u 1965. godini Din 80.000.000.—
u 1966. godini Din 40.000.000.—

1. MINIMALNI UVJETI ZA DOBIVANJE KREDITA JESU:

a) za kredite za dovršenje izgradnje, dogradnje i nadogradnje:

- da je gradnja s vlastitim sredstvima konstruktivno izvedena do krova;
- vlastito učešće u gotovu od troškova za dovršenje,
- kamatna stopa od najmanje 2% godišnje,
- rok otplate kredita najduži 30 godina;

b) za kredite za veću adaptaciju (popravlak):

- vlastito učešće u gotovu najmanje 20% od troškova za adaptaciju,
- kamatna stopa od najmanje 2% godišnje,
- rok otplate najduži 20 godina prema visini kredita.

2. ROK ZA PODNOŠENJE PONUDA (PRIJAVA) JE OD 1. VELJAČE DO ZAKLJUČNO 31. OZUJKA 1965. GODINE.

3. PRIJAVE S PONUDAMA PODNOSE SE KOMUNALNOJ BANCI SIBENIK — SLUŽBI ZA KREDITIRANJE STAMBENE IZGRADNJE U ZATVORENOM OMOTU SA NAZNAKOM NA OMOTU: »ZA VIII NATJEČAJ ZA DODJELU KREDITA IZ OFSI SIBENIK«.

Uz prijavu prilaže se:

- potvrda o zaposlenju ili umirovljenju, sa naznakom za zaposlene radnog staža u poduzeću i ukupno, kao i stalnog ili prosječnog mjesečnog osobnog dohotka ili mirovine,
- zemljišnoknjižni izvadak Općinskog suda, da je zgrada upisana u zemljišnoj knjizi u korist prijavitelja (vlasnost zgrade i pravo korištenja zemljišta u društvenom vlasništvu),
- dozvola o gradnji ili potvrda Odjela za komunalne poslove općine, prema kojoj zgrada nije urbanističkim planom predviđena za rušenje.

4. NAJVISI IZNOS KREDITA MOŽE IZNOSITI:

a) za dovršenje:

- jednosobnog stana Din 1.400.000.—
- dvosobnog stana Din 1.850.000.—
- trosobnog stana Din 2.150.000.—
- četverosobnog stana Din 2.400.000.—

b) za veću adaptaciju

- Din 1.200.000.—

5. KREDITI POD 4. MOGU SE DOBITI SAMO ZA DOVRŠENJE I ADAPTACIJU JEDNOG STANA.

6. PREDNOST U NATJEČAJU IMAJU NATJECATELJI KOJI:

- uplate veće učešće u gotovu,
- uplate ranije i odjednom učešće,
- ponude veću kamatnu stopu od najmanje,
- ponude kraći rok otplate od najdužeg,
- traže manji kredit od najvećeg iznosa, tj. grade ekonomičnije,
- aktivni učesnici NOR-a (POJ i NOVJ od 1941—1945. god.).

7. Tiskalice za natječaj dobiju se u Komunalnoj banci Sibenik — na šalteru prodaje plativih obrazaca ili u Službi za kreditiranje stambene izgradnje.

8. Vlastito učešće u gotovu uplaćuje se odjednom ili u obrocima, a najkasnije do 31. ožujka 1965. god. na žiro-račun Općinskog fonda za stambenu izgradnju Sibenik broj 435-11-647-1 (i broj ugovora) kod Službe društvenog knjigovodstva pri filijali Narodne banke Jugoslavije u Sibeniku, u gotovo s obrascem 141 ili virmanom s obrascem 74, sa naznakom svrhe doznake: »Pretplata na kredit po VIII natječaju za dodjelu kredita iz OFSI Sibenik«.

9. Rješenje o rezultatu natječaja objavit će se nakon isteka roka natječaja na oglasnoj ploči Skupštine općine Sibenik, Komunalne banke Sibenik i u »Sibenskom listu«.

UPRAVNI ODBOR
OPĆINSKOG FONDA ZA STAMBENU IZGRADNJU
SIBENIK

„BAGAT“

Tvornica šivaćih strojeva - Zadar

VRSI PRODAJU ŠIVACIH STROJEVA PO SPECIJALNO SNIŽENIM CIJENAMA ZA STRANA SREDSTVA PLACANJA

Popularni BAGAT šivaći strojevi su po svojoj kvaliteti, formi i estetskom izgledu — poznati skoro svim građanima naše zemlje, jer do danas postoje preko 300.000 vlasnika BAGAT šivaćih strojeva.

Veće količine BAGAT šivaćih strojeva se plasiraju i na strana tržišta: Engeska, SAD, Kolumbija, Kanada, Nigerija i dr., što je dokaz da su BAGAT šivaći strojevi u rangu svjetske kvalitete. Najpoznatiji BAGAT šivaći strojevi su: »MAJA«, »JADRANKA« i »ANA«.

Svaka glava šivaćeg stroja montira se na kabinetu po izboru kupca, koje BAGAT prodaje u slijedećem asortimanu, i to:

— KABINET M-75, izrađen od orahovog furnira, četvrtastog oblika, uklapa se u klasičan ili suvremen namještaj u domaćinstvu.

— KABINET M-8GHC, izrađen sa gvozdenim (željeznim) postoljem i tablom od orahovog furnira;

— KABINET M-86, izrađen je u obliku vitrine, od orahovog furnira, te se uklapa u klasičan ili suvremen namještaj u domaćinstvu;

— KOFER PORTABL je visoko kvalitetan, jednostavan za rukovanje, te pogodan za domaćinstvo sa malim stambenim prostorom. Šivaći stroj radi samo sa elektromotorom.

Svaki BAGAT šivaći stroj šiva naprijed i natrag, ima ugrađeno elektro osvjetljenje i radi na nožni pogon. Po želji kupca montira se elektromotor te radi na elektro-pogon.

Šivaći stroj »ANA« nema električnog osvjetljenja niti ugrađen motor, te isključivo radi samo na nožni pogon.

Tvornica BAGAT svojim sadašnjim vlasnicima i budućim kupcima omogućava više prednosti, među kojima su najvažnije:

- svjetska kvaliteta,
- dugogodišnja garancija (10 godina),
- besplatan pribor za kružno i kockasto šivanje, porublivanje i štopanje,
- besplatan servis i osigurani rezervni dijelovi,
- tečaj šivanja i krojenja.

POTROSAČI!

Raduje nas što vas možemo informirati o još jednoj prednosti — a to je da svaki BAGAT šivaći stroj možete kupiti po

SPECIJALNO SNIŽENOJ CIJENI

ako izvršite uplatu u jednoj stranoj valuti, na bazi cijene američkog dolara ili njemačke marke. Ako imate svoje prijatelje ili rođake u inozemstvu, ili pak svoj devizni račun kod Narodne banke u našoj zemlji, možete vrlo brzo doći do kvalitetnog BAGAT šivaćeg stroja.

Iskoristite idealnu mogućnost, da BAGAT šivaći stroj kupite po

SPECIJALNO SNIŽENIM CIJENAMA

U USA \$

»MAJA«	NA KABINETIMA			
	M-75	M-8ghc	M-86	Portabl kofer
— sa svjetlom i bez motora	64	62	79	—
— sa svjetlom i sa motorom	74	72	89	64
»JADRANKA«				
— sa svjetlom i bez motora	60	56	74	—
— sa svjetlom i sa motorom	70	66	85	60
»ANA«				
— bez svjetla i bez motora	56	53	71	—

U DM (zap.-njemačka marka)

»MAJA«	NA KABINETIMA			
	M-75	M-8ghc	M-86	Portabl kofer
— sa osvjetljenjem i bez motora	255	232	314	—
— sa svjetlom i sa motorom	298	288	357	255
»JADRANKA«				
— sa svjetlom i bez motora	236	226	295	—
— sa svjetlom i sa motorom	279	269	338	236
»ANA«				
— bez svjetla i bez motora	226	215	285	—

Isporuku šivaćih strojeva vršimo odmah na adresu lica za koga je izvršena uplata, uz zaračunavanje prevoznih troškova od 750.— dinara po jednom šivaćem stroju.

SVAKI ŠIVACI STROJ upakovan u »export« ambalažu koja je besplatna.

Vašu ušteđevinu ili gotovinu stranog novca za kupovinu naših proizvoda možete uplatiti kod najbliže filijale Narodne banke u vašem mjestu.

Uplatu po navedenim cijenama možete izvršiti putem Banke, poštom ili čekom u jednoj od slijedećih valuta: USA \$, njemačka marka, kanadski dolar, engleska funta, francuski franak, talijanska lira, austrijski šiling i druge konvertibilne valute, na adresu:

NARODNA BANKA — FILIJALA RIJEKA, za

1. »BRODOKOMERC« — export - import
Rijeka, Beogradski trg br. 3/II.

Za svaka obavještenja obratite se navedenom poduzeću, ili direktno na TVORNICU »VLADO BAGAT« — ZADAR.

U SVAKOM DOMU — BAGAT ŠIVACI STROJ!